

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 30 c.

TRĘČIADENIS — WEDNESDAY, BIRŽELIS — JUNE 29, 1988

Nr. 126

„LKB Kronika, Nr. 75

LKPCK sekretoriui L. Šepčiui

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Gintauto Iešmantas

Pareiškimas

„Neseniai mane pasiekė žinia, kad praėjusiais 1986 metais, darant kratas, ir saugumo darbuotojų rankas pakliuvo mano poetinė kūryba, kuri buvo išvengusi įkalinimo suėmimo metu 1980 m. kovo 17 d. Ji apima kūrybinį darbą nuo 1947 iki 1979 m., taigi yra vos ne visos mano sąmoningas gyvenimas, jo esmė. Rankraštį sudaro beveik tūkstantis eilėraščių (rinkiniai „Pavasario šalnos“, „Esmės ieškojimas“, „Godos akimirksni“ (ketureiliai), „Peilis į širdį“, „Vilties properša“, „Būties dovana“, taipgi poemos „Toks gyvenimas“ ir kt.)

Teismo nuosprendyje (1980 metų 22 d.) mano poetinės kūrybos interpretacija buvo pateikta sąmoningai iškreipta, tendencinga. Toks kūrybos politinio vertinimo būdas matyt atitiko tuo metu viešpatavusią

melo dvasią, tačiau dabar tam pa akivaizdžiai aišku, jog eilėraščiuose išreikštas požiūris į tikrovę teisingai atspindėjo istorijos vystymąsi, šiandien pradėtą vykdyti visuomenės gyvenime būtinybę. Mano plunksnų vedžiojo Tiesa ir vien Tiesos ieškojimui bei Gėriui ji tarnavo. Todėl kūrybos laikymas saugumo seifuose yra niekuo nepateisinamas, prieštarauja demokratizavimo procesui, tarptautinei žmogaus teisių koncepcijai.

Apskritai, kūrybos persekiojimas, jos atėmimas, kai kada ir jos sunaikinimas, autoriaus baudimas už tai, ką jam diktavo sąžinė, yra tolygu nusikaltimui prieš žmoniškumą, prieš literatūrą, prieš kultūrą. Dar daugiau, tai nusizengimas prieš protą, prieš socializmą, kurį Jūs propaguojate.

(Bus daugiau)

SOS — Gražuliui gresia mirtis

Vilnius. — Lietuvių Informacijos Centrai iš Lietuvos praneša, kad Pravienskių lageryje įkalinto Petro Gražulio sveikatos būklė yra labai sunki. Jo gyvybė „kabo ant plauko“. Jis jau antrą kartą iš eilės pasodintas karcerį, kur jis žadėjo protesto ženklą badauti. Lagerio viršininkas, stalinistinių pažiūrų ir metodų puik. Arlauskas, yra pasakęs, „dėl to, kad Petras Gražulis karcerio supus, Sovietų Sąjungos ir JAV santykiai nepablogės“. Gražulis buvo nuteistas 10 mėn. bausmės už atsisakymą tarnauti sovietinėje armijoje. Jis buvo baudžiamas pašaukimu į karinius apmokymus už dalyvavimą taikingose demonstracijose.

Lietuvos gyventojai kreipėsi į viso pasaulio geros valios žmones, į Tarptautinę amnestijos organizaciją, Helsinkio baigiamojo akto grupę ir Kestono kolegiją su šiuo atsisaukimu.

Gelbėkite Petrą Gražulį

Petras Gražulis — aktyvus kovotojas už religijos ir tautos laisvę, už tai sovietinis teismas

Pokalbis apie persitvarkymą

Vilnius. — Lietuvos rašytojų namuose įvyko Komunistų partijos centro komiteto sekr. L. Šepčio pokalbis su persitvarkymo sąjūdžio atstovais. Jo metu kalbėjo filosofas R. Ozolas, akademikas A. Buračas, rašytojai J. Marcinkevičius, V. Bubnys, prof. Č. Kudaba, kom. J. Juzeliūnas, architektai A. Nasvytis ir A. Kašpėdas, konservatorijos prof. V. Daunoras, žurn. A. Čekuolis ir palietė aktualius partijos konferencijai reikalingus bendradarbiavimo su valstybinėmis organizacijomis klausimus, tautinios reikalus, istorinės ir kultūrinės atminties atkūrimą ir liaudies švietimo pertvarkymą. Be L. Šepčio, iš partijos pusės pokalbį vedė dalyvavo partiečiai — mokymo įstaigų vedėjas S. Imbrasas ir kultūros skyriaus vedėjas J. Paleckis.

nuteisė jį 10 mėnesių kalėti. Suprantama dabar nebe Stalino laikai, todėl tikrąja nuteisimo priežastį teko užmaskuoti vadinama kareiviška priežastimi. Teismo salėje su Petru buvo susidorojama ne tik juridškai, bet ir fiziškai. Vilniaus Lukiškių kalėjime papulk. Adomaitis pareikalavo iš Petro paneigti pasauliui pasklidusią žinią apie susidorojimą su juo. Jei to nepadarysias, grąsino lageryje atiduoti jį kaip auką homoseksualams. Petras Adomaitis reikalavo iš Petro paneigti pasauliui pasklidusią žinią apie susidorojimą su juo. Jei to nepadarysias, grąsino lageryje atiduoti jį kaip auką homoseksualams. Petras Adomaitis reikalavo iš Petro paneigti pasauliui pasklidusią žinią apie susidorojimą su juo. Jei to nepadarysias, grąsino lageryje atiduoti jį kaip auką homoseksualams.

Sovietiniuose lageryuose homoseksualai kalinių tarpe labai niekinami. Bendros kalinių masės sunkiomis ir vieningomis pastangomis po Stalino mirties buvo iškovota, kad homoseksualai būtų apgyvendinami atskirose patalpose, valgykloje sėdėti prie atskirtų stalų, naudotųsi atskirais indais, ir t.t. Lagerio čekistai pareikalavo, kad Petras valgykloje sėdėtų prie homoseksualų stalo, Petras atsisakė. Už tai buvo uždarytas į karcerį, kur paskelbė bado streiką. Karceryje jau sėdi antrą kartą iš eilės. Bado ir badejimo veiklos išdavoje Petro gyvybė pakibo ant plauko.

Prisimindami Stalino ir dar persitvarkymo laikais lageryje nukankintus poetą Vasilijų Stusą, rašytoją Anatolijų Marchenką negalime nesižadinti dėl savo brolio ir bičiulio, tauraus kataliko ir Lietuvos patrioto Petro Gražulio likimo. Bet mes vieni esame bejėgiai jam padėti. Jį išgelbėti gali tik pasaulio visuomenės skubus ir energingas įsikišimas. Todėl ir šaukiame, maldaujame, viso pasaulio gerieji žmonės, gelbėkite Petrą Gražulį! Jūs savo energingais protestais galite išgelbėti ir jį, tikime, tai padarysite.

Petro Gražulio lagerio adresas: Lietuva, Kaunas, OČ 12,8-21.
Lietuva, 1988.VI.21.
Pasirašė giminės ir Petrą gerai pažįstantys draugai — viso 150 žmonių.

Prezidentas Reaganas, kai gavo AIDS komisijos pranešimą iš admirolo James D. Watkins, kairėje, kuris buvo tos komisijos pirmininkas, kalbasi su viceprezidentu G. Bush, dalyvaujant ir kitiems komisijos nariams.

Ukrainiečio apeliacija Izraelyje

Clevelandas. — Čia lankėsi adv. Yoram Sheftel, kuris buvo atvykęs pas Jono Demjanjuko šeimą pasitarti tolimesne bylos eiga. Jis pasakė tikėjį, kad nebus pasikartojimo tos eigos Vyriausiam Izraelio Teismui, kuri buvo teisiant Demjanjuką žemesniais teismais. Jis sakėsi turįs gerų faktų patiekti Vyriausiam teismui ir esąs labai nusivylęs žemesnio teismo šališkumu visos bylos metu.

„Aš nuo pat pradžios bylos praleidau, kad bus toks sprendimas“, pasakojo spaudai Sheftel. Jis yra pasirošęs įteikti visus tendencingus buvusio teismo proceso faktus Vyriausiam teismui. Jau pats faktas, kad šis teismas vyko teatro salėje ir noras parodyti jaunesnei kartai Holokausto išgyvenimus, sumenkina teismui reikalingą objektyvumą. Apeliacijos prašyme yra iškelta ir daugiau neigiamų žemesnio teismo pavyzdžių, kuriuos išminėti jis atsisakė.

Apeliacijos pagrindas

Į klausimą, koks yra apeliacijos pagrindas, atsakė, jog pirmiausia yra Izraelio įstatymo sulaužymas nesilaikant nustatytų taisyklių fotografijos atpažinimui. Iš tų sesijų nėra padaryta jokių užrašų, o taip pat ir tas faktas, jog tik keli Treblinkos stovyklos gyvi liudininkai atpažino Demjanjuką, o 40 liudininkų neatpažino.

Svarbus faktas, sako jis, yra prieštaravimas tarp dviejų grupių liudininkų: išlikusio gyvo liudininko liudijimai, kad Demjanjukas buvo Treblinkos mirties stovykloje ir sovietų piliečio Ichnat Danylenko liudijimas, kad Demjanjukas buvo kitoje stovykloje — Sobibore. Adv. Sheftel pareiškė, jog trys teisėjai „išvertė liudininkų pasisakymus taip, kaip jie norėjo ir aiškius faktus klaidingai išaiškino“.

Teismo šališkumas

Kai Demjanjuko teismo vyriausias teisėjas Dov Levin lankėsi Amerikoje ir South Orange, N.J., mieste buvo paklaustas apie dviejų skirtingų grupių skirtingus liudijimus, atsisakė apie tai kalbėti.

Adv. Sheftel pažymėjo, jog kai Danylenko liudijimas buvo įteiktas, prokuroras paprašė sustabdyti teismo sesiją, kad galėtų patikrinti naujus faktus, bet teisėjai ignoravo tą prašymą ir teismas vyko toliau.

Advokatas pastebėjo, jog visuomenė neturi žiūrėti į šiuos faktus, kad apeliacija Vyriausiam Teismui nebus laimėta; ji gali būti laimėta. Gruodžio mėnesį bus Izraelio Vyriausiam Teismui peržiūrima Demjanjuką byla ir po kelių mėnesių galima laukti galutinio sprendimo.

Atvyko Lietuvos kardinolas

Telefonu iš Romos praneša, kad atvyko vyskupas Vincentas Sladkevičius pakeltas kardinolu su kitais pop. Jono Pauliaus II pakeltaisais. Lietuviai savo kardinolą sutiko iškilmingai. Prel. A. Bačkis, Vatikano Nepaprastų reikalų psekretorius, prel. V. Tulaba, prel. V. Mincevičius ir kiti Romos kunigai bei pasauliečiai pasveikino naują kardinolą. Taip pat buvo delegacijos iš Vak. Vokietijos, Prancūzijos. Iš Amerikos — dr. K. Bobelis, Vliko vald. pirmininkas, inž. J. Polikaitis, Ateitininkų federacijos vadas, I. Bublėnė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė ir krašto valdybos atstovai.

Mažėja biudžeto deficitas

Washingtonas. — Federalinė vyriausybė turėjo 22.46 bil. dol. deficitą gegužės mėnesį, kai balandžio mėnesį buvo 13,89 bil. dol. perviršis. Vyriausybės biudžeto deficitas pastoviai mažėja ir artėja prie Kongreso nustatytos ribos. Vyriausybės pajamos praėjusį mėnesį sumažėjo 59.71 bil. dol., kai balandžio mėnesį jos buvo 109.32 bil. dol. Tai yra todėl, kad sumažėjo pajamų mokesčiai amerikiečiams.

— Illinois Senatas patvirtino anksčiau valstijos atstovų priimtą įstatymą, kad visi automobilių savininkai privalo turėti draudimą. Įstatymas įsigalios 1990 m. sausio 1 d.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vienoje, kai iš Austrijos išvyko popiežius Jonas Paulius II, policija pranešė, jog susekė samokslą nužudyti popiežių, kai jis Austrijos sostinėje ėjo į Šv. Stepono katedrą. Policija suėmė 2 turkus. Kaip žinome, popiežius 1981 m. Šv. Petro aikštėje buvo vieno turko sužeistas.

— Washingtono Valstybės departamentas praneša, kad Izraelis sulaužė žmogaus teisių principą išimtinai naudodamas prievartą okupuotoje teritorijoje prieš palestiniečius.

— Maskvoje Sovietų Sąjungos Gynybos ministerijos leidžiamame žurnale buvo atspausdintas straipsnis, kuris puola Staliną ne už jo ideologiją ir piliečių žudymus bei parodomuosius teismus, bet už prąžtingą vadovavimą kariuomenei II pasaulinio karo metu. Stalinas, kuris tada buvo vadinamas Rusijos gynyje, dabar vadinamas Rusijos išdaviku. Straipsnyje rašoma, kad Stalinas nebuvo paruošęs krašto saugumui ir vedė pragaistingą diplomatiją.

— Irakas pranešė, kad sekmadienį išvyjo paskutinį Irano kareivį iš savo teritorijos, o prezidentas S. Husseinas pasakė, kad „galutinė pergalė art“.

— Valstybės departamento sekr. G. Shultzas patvirtino Teisingumo departamento paruoštą taisyklę, pagal kurias, žydai, išvažiavę iš Sovietų Sąjungos per Rumuniją į Izraelį, gali atvykti į Ameriką iš Izraelio kaip „pabėgėliai“. Imigracijos tarnyba juos laikys, kaip „politinius pabėgėlius“. Iki šiol žydai, kurie pirmiau atvykdavo į Izraelį, praradavo „pabėgėlio“ statusą.

— Austrijos prez. Kurt Waldheimas, atsisveikindamas popiežių Insbruko aerouoste, pamerė Hitlerio nacių valdymo laikotarpį, kartu išskeldamas mūsų dienų kankinius, nužudytus ne tik Mauthauseno, bet ir kitų koncentracijos stovyklų dujų kameroje.

— Priyjuje, susidūrus dviejų požeminiams traukiniams, žuvo daugiau kaip 50 asmenų. Labai daug sužeistų.

Vyriausybė už karinę paramą Contrams

Sovietai slunčia daugiau ginklų

Washingtonas. Prez. Reaganas ir Valstybės departamento sekr. G. Shultzas susitiko su 20 Kongreso narių Nikaragvos laisvės kovotojų remimo reikalui. Contras vadai prašo daugiau ginklų, kad galėtų atsilaikyti prieš sandinistų kariuomenę, nes jų vadovybė jau kelintą kartą vilkina derybas ir tuo pačiu ruošiasi naujiems puolimams, gaudami ginklus iš Sovietų Sąjungos ir Kubos. Baltieji rūmai sako, jog visa nelaimė yra tame, kad kongresmenai nenori toliau remti Nikaragvos partizanų.

Pasitarimas su Kongreso nariais

Sekr. Shultzas ėmėsi daug ryžtingiau pats ištirti padėtį Centro Amerikoje. „Visi pripažįsta, kad Nikaragvos komunistinė vyriausybė nenori susitarti. Sandinistai bando nu-ginkluoti ir eliminuoti Rezistenciją, kad Nikaragvoje būtų tik viena jų valdžia“, sako Shultzas. Jis ir prezidentas šiuo metu labiausiai kaip bet kada yra vienos nuomonės, kad Contras kariams reikia duoti daugiau ginklų. Shultzas negalįs suprasti, kad Kongrese yra abejonų atstovų. Prezidentas minėtame pasitarime Kongreso nariams pasakė: „Sandinistai pasitarimuose daug kalba, kaip Contra turi atiduoti ginklus ir

nusiginkluoti, bet jie visai nenori kalbėti apie demokrati-jos principų įgyvendinimą i Nikaragvą“. Elliot Abrams Valstybės departamente, kuris yra Shultzo asistentu, visomis jėgomis daro viską, kad išgautų karinę pagalbą laisvės kovoto-jams. Valstybės departamentas nori, kad Atstovų rūmai tuo reikalu balsuotų dar prieš liepos 18 d., kai prasidės Demokratų partijos konvencija. „Aš norėčiau matyti demokratų sužlugdant Contras dar prieš jų konven-ciją“, pasakė jis.

Dukakis prieš paramą

Demokratų būsimasis kandidatas į prezidentus gub. M. Dukakis yra prieš Contras remimą ginklais, kai tuo tarpu viceprez. G. Bush yra už ginklų davimą jiems. Baltieji rūmai dar mėgina diplomatinis kelius Centro Amerikoje, todėl Max Kampelman išvyko į tuos kraštus patirti naują situaciją iš tų kraštų vyriausybių. Norima dar kartą išbandyti diplomatinis kelius. Valstybės sekretorius birželio 28 d. išvyko į 4 kraštus ir bandys patirti, ar tikrai negalima susitarti, kad Nikaragvoje būtų demokratija.

Pavojingas Kongreso žaidimas

Paklaustas pasakyti, koks jo dabartinis didžiausias nusivylimas užsienio politikoje, atsakė, kad marksistinė sandinistų vyriausybė, vadovaujama prezidento Danieliaus Ortegos. Prieš išvykdamas į Torontą dalyvaui ekonominėje viršūnių konferencijoje prezidentas pasakė, kad Kongreso atsisakymas remti Contras yra „pavojingas žaidimas“. „Sandinistai jau pakartotinai parodė, kad be spaudimo nedemokratinis Nikaragvos... Taikos pasitarimai jiems yra politinis teatras ir tik būdas susilpninti esamą rezistencijai krašte. Kongresas padarė labai blogą sprendimą“.

Padidėjo sovietų parama

Tuo pačiu metu Costa Ricos prezidentas Oscar Arias yra dar kartą už pasitarimų atnaujinimą Nikaragvoje, o ypač už panaudojimą diplomatinį kanalą. Bet svarbiausia žinia, kad Arias ir kiti Centro Amerikos valstybių prezidentai yra susirūpinę padidėjusia Sovietų ginklų siunta Nikaragvai ir labai sustiprėjusia karine parama iš Kubos. Honduras yra susirūpinęs Contras partizanų aprūpinimu. Sunki padėtis Gvatemaloje, kur kasdien gresia perversmas, nes kairieji pradėjo suaktyvinti savo veiklą. Todėl Shultzo kelionė į tuos kraštus yra labai reikalinga.

KALENDORIUS

Birželio 29 d.: Petras ir Povilas, apaštalai. Manigirdas, Gedimė.

Birželio 30 d.: Teobaldas, Emilijana, Adelė, Otonas, Tautginas, Novilė, Skaldas.

ORAS

Saulė teka 5:18, leidžiasi 8:29. Temperatūra dieną 75 l., naktį 64 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

VEIKLOS METUS CLEVELANDE UŽBAIGIANT

Clevelando „Neringos“ ir „Pilenų“ tuntų skautai ir skautės, jų šeimų nariai ir svečiai birželio 6 d., 7 val. vak. susirinko gražiam Metropolitan parke iškilminga sueiga užbaigti sėkmingus 1987-88 skautiškos veiklos metus. Džiaugėmės, kad tuntų vadovybė šiai bendrai sueigai parinko tokią gražią vietą. Visų nuotaika buvo pakili, šventiška. Šiai atmintinai sueigai vadovavo „Neringos“ tunto adjutantė Kristė Vedegytė, pasigeretina atlikdama jai patikėtą pareigą. Pabaigtuvių šventėje džiaugiamasi pasiekimais ir derliumi. Ir Clevelando skautija džiaugėsi gausiu skautiško darbo derliumi, salituodama įžodžiams, sveikindama už skautišką darbą garbės žymėmis apdovanotus brolius ir seses. O jų buvo gražus būrys. Šioje sueigoje jaunesniųjų skautų-paukštyčių įžodį davė sesės: Venta Civinskaitė, Alė Glinka, Lia Krivinskaitė ir Laura Rukšėnaitė. Skautų įžodį davė ir geltonaisiais kaklarais ištais pasipuošę Gaja Bublytė,

kino „Neringos“ tunto tunti-ninkė s. Julija Taorienė. Naujas paskautininkes sveikino ps. Algis Miškinis, s. Irena Gedrienė ir v.s. Izabelė Jonaitienė.

Antroje sueigos dalyje buvo įvairūs smagūs skautiški žaidimai, išjudinę jaunos ir vyresniuosis. Gražioji sueiga buvo užbaigta smagiu skautišku laužu, draugėn subūrusiu skautus, tes, vadovus, ves, tėvus ir svečius. Darniai tą vakarą skambėjo lietuviškos dainos — jų aidai sklido net į tolimiausius parko pakraščius.

Viskas baigiasi. Liūdna buvo, kad baigėsi ir ši graži sueiga, o laužiui baigiant degti, nutilo dainos. Ratu prie blėstančio laužo stovint, visi jautė dvasinę giminybę, jungiančią mus lietuviškon skautiškam šeimoni. Skirtėmės dėkingi vadovams už progą gražiai pabendrauti ir išgyventi skautišką džiaugsmą. Skirtėmės visi tikėdamiesi vėl susiburti prie laužo VII-jon Tautinėje stovykloje, rugpjūčio 14-24 d. vyksiančią Kensington, Ohio.

Paukštyčių įžodį duoda „Neringos“ tunto sesės Venta Civinskaitė, Lia Krivinskaitė ir Laura Rukšėnaitė. Nuotr. V. Bacevičiaus

Audrutė Degesytė, Stefutė Freudenberg ir Verutė Taraszkaitė. Jaunesniųjų skautų-vilkų įžodį davė brolis Matas Tamošiūnas.

Tą vakarą įžodį davė ne tik jaunesnieji, bet ir dvi vadovės. Sueigoje dalyvavusiems skautininkams ir skautininkėms ratu apsupus vėliavą, skautininkų įžodį davė į paskautininkų laipsnius pakeltos sesės Dalia Mačienė ir Audra Belinienė, visiems rate stovintiems skautininkams, kėms įžodį kartojant. Įžodį pakartojo ir į skautininkės laipsnį pakelta ps. Ingrida Civinskienė. Įžodį pravedė s. Amanda Muliolienė. Visi sveikino lietuviškai skautybei pasišventusias žalias kaklaraiščiais pasipuošusias seses.

Garbės žymenimis už pavyzdinę skautavimą ir pareigingumą buvo apdovanoti šie broliai ir sesės: Iris Hallal, Virginija Juodišytė, Kristė Vedegytė, Aida Bublytė, Teresė Majorovaitė, Julija Minkūnaitė, Lilė Gelazytė, Barbara Taraszkienė, Rimas Biliūnas ir Andrius Dunduras.

Visus įžodį davusius ir apdovanotus žymenimis pasvei-

AKADEMIKAI VISUOMENĖJE

V. Šliūpo paskaita

Fil. Vytautas Šliūpas gegužės 27 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje (ir vėliau St. Petersburg, Floridoje) skaitė paskaitą, kurioje išskėlė savo tėvo dr. Jono Šliūpo svarbesnius gyvenimo bruožus ir nuopelnus lietuvių tautiniame judėjime. Paskaitoje buvo cituojami įvairių politinių veikėjų bei mokslo žmonių pasisakymai apie dr. Joną Šliūpą ir jo paties prisiminimai apie tėvą. Fil Vytautas Šliūpas yra aktyvus lietuvių ir amerikiečių organizacijų narys, neseniai įsteigęs savo tėvo aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvą.

Išrinkti į JAV LB XII-ją Tarybą

Džiaugiamės, kad šie filisteriai buvo išrinkti JAV LB XII-sios Tarybos P.L. Bendruomenės atstovais: Zina Dresliūtė, Gailė Eidukaitė, Romas Kezys, Edvardas Tuskenis, Rasa Miliauskaitė, Lilė Milukienė,

Dirbdamos mokomės. Jaun. skautų vadovė s. Marytė Utz su paukštytėmis stovykloje.

Nuotr. Nijolės Gierstikienės

SUSIPAŽINKIME

LS Sesių jaunesniųjų skautų skyrus vedėja j.s. Milda Arlauskienė, siekdama užmegzti artimesnį ryšį su visomis jaunesniųjų skautų vadovėmis, rašo:

Mielos Jaun. Skautų Vadovės,

Norėčiau su Jumis susipažinti ir pati save apibūdinti. Gyvenu Burnsville, Minnesota (Minneapolisio priemiestis). Skautamokslį įgijau Chicagoje, būdama paukštytė „Kernavės“ tunte ir jūrų skautė „Nerijos“ tunte. Vėliau vadovė pareigą ėjau „Gabijos“ tunte Detroito.

Vadovaudama Jaunesniųjų skautų skyriui Sesieryje, noriu turėti artimesnį ryšį su vadovėmis. Esu suplanavusi aplinkraštį, informacinį laišką, kuris būtų spausdinamas kas antrą mėnesį. Jaunesniųjų skautų skyrius „Skautų aide“ turės savo vietą, kur rasite įvairių paukštyčių ir ūdryčių

Algis Rugienius, Asta Spurgytė. LB Vidurio Vakarų Apygardos valdybą išrinktos filisterės: Aleksandra Likanderienė, Rasa Miliauskaitė ir Asta Spurgytė.

Pasidarbavo demonstracijų rengime

Minint liūdną į Sibiją tremimų sukaktį, gegužės 22 d. Jaunimo Sąjungos Chicago skyrus suorganizuotoje miesto centre demonstracijoje labai aktyviai įsijungė dirbo filisteriai: Edvardas Tuskenis, Gailė Eidukaitė, Ramunė Gaizytė, Rita ir Kristina Likanderytės, Rasa Miliauskaitė ir Asta Spurgytė.

R.R.

Budėkim!
j.s. Milda Arlauskienė
LSS jaun. skautų skyr. vadovė

Chicago ASS filisteriai dailininkų Ados Sutkuvienės ir Zitės Sodeikienės kūrinių parodos atidaryme. Paroda vyko Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje. Nuotr. J. Tamaliūčio

STOVYKLON VYKSTANČIOMS PAUKŠTYTĖMS ŽINOTINA

VII-jon Tautinė stovyklon vykstančios paukštytės prašomos ne tik tvarkingai susidėti stovyklon gabenamus daiktus, bet įsidėti ir gerą atsargą geros nuotaikos, malonių šypsenų, seseriško nusi-teikimo, draugiškumo ir geros valios.

Kad stovykla nuo pat pradžios būtų smagi, pakartokite pagrindinius paukštyčių skautamokslinio reikalavimus ir išmokykite žemiau pateikiamas žinias. Mamytės prašomos padėti paukštytėms įsisavinti žemiau pateiktas žinias.

VII-tosios Tautinės stovyklos vardas — **Mano Lietuva.**

Paukštyčių pastovyklės pavadinimas — „Giesmininkės“.

Pastovyklės Šūkis: Dirbsiu žaisiu ir dainuosiu — viską Lietuvai aukosiu!

Rytinė malda: Gerasis Dieve, aš noriu Tau tarnauti, aukotis Tėvynei ir daryti gerą Artimui. Padėk man ir vesk mane arčiau savęs. Amen.

Vakarinė malda: Ačiū Tau, Dieve, už šią dieną. Priimk ką gera padariau ir atleisk man, kur buvau negera. Palaimink mano tėvelius, mokytojus, vadovus ir drauges ir duok visiems ramaus poilsio. Amen.

Pastovyklės viršininkė; s. Marytė Utz

Programos vadovės; s. fil. Rita Penčilytė, s. Rugilė Šlapkauskienė, vyr. sl. Gintarė Kerelytė-Thaus.

Komendantė vyr. sk. Aida Bublytė

GRAŽIAI PRIŽIŪRIMAS RAKO KAPAS

Prieš keliolika metų Chicago skautiškųjų tuntų vadovybės pasižadėjo tvarkyti savo geradarių F. Rako kapą esantį Tautinėse lietuvių kapinėse, Chicagoje. Kapas kasmet iš eilės buvo prižiūrimas kito tunto. Tuntininkams nuolat keičiantis, ar kuriam tuntu užmiršus savo eilę, kildavo kėblumų, kuriuos išsprendė buvusi „Kernavės“ tunto tuntininkė s. Rūta Daukienė, įsipareigojodama kasmet apšodinti gėlėmis ir prižiūrėti kapą. Nuo to laiko (jau arti 10 metų), kapas kasmet gražiai apšodinamas, rūpestingai prižiūrimas. Ir šiemet, kai nuo sausros sunyko daugybė gėlių kapinėse, F. Rako kapas išsiskiria puošnumu ir rūpestinga priežiūra. Sesė Rūta verta dėl to ne tik didelės pagarbos, bet ir padėkos. Ji ne tik kapą prižiūri, bet ir gėles savo lėšomis nuperka. Ar nevertėtų tuntams iš eilės nors už gėles sumokėti ir pelnytą įvertinimo žodelį išreikšti?

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL

Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

Stovyklos tikslas: Išmokyti naujųjų rankdarbių, susipažinti su Lietuva, įgyti daugiau skautiškų žinių ir specialybių, geriau gamtą pažinti, išmokyti naujų dainų, žaidimų ir liaudies ratelių, geriau Dievą pažinti.

Dr. Romualdas Povilaitis

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12-2 v. p.p.
penkt.: 1-3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusiu venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinete perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

DR. JAMES V. HUDSON

DR. LORETA V. STONCIUS
DANTŲ GYDYTOJAI
2750 W. 71st St.
434-0201
Valandos pagal susitarimą
Pensininkams nuolaida

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinete perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

NANCY STREITMATTER, M.D.

KARDIOLOGE
2454 W. 71 Street
Tel. 434-6777
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS

SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ligoninei
2700 W. 43 St., Tel. 927-3231
Kalbame lietuviškai
Val. pagal susitarimą pirm., antr.
Ketv. ir penkt. nuo 3-7 v.v.

ESTIJOJE

Sužinome vis daugiau faktų, kurie parodo, kad pamažu ima keistis atmosfera Maskvos kontroliuojamose kraštuose. Be eilės kitų dalykų, galime suminėti staigmeną, kurią paskelbė Chicago lenkų leidžiamas dienraštis „Dziennik Zwiazkowy“ birželio 16 d. numery. Išspausdino Reuterio agentūros pranešimą, jog i Maskvą nuvykęs Lenkijos primas kard. Joseph Glomp iškėlė reikalą, kad pagaliau būtų paskelbta teisybė, kas išžudė tūkstančius lenkų karininkų Katyne. Apie tą reikalavimą parašė i Maskvoje leidžiamas savaitraštis „Dziennik Zwiazkowy“ skelbia, kad birželio mėnesį i Maskvos radijas suminėjo, jog Sovietų vyriausybė esanti linkusi išaiškinti tą dar vieną „baltą dėmę“ — nutylėjimą Sovietų istorijoje.

Net ir iš Lietuvos ateina žinios patvirtina, kad pradedama kelti balsai, jog laikas nubraukti tuos, kurie dalyvavo nekaltų žmonių trėmimuose i Sibira.

Ypač tai stiprėja mažesnioje Pabaltijio valstybėje — Estijoje. Ji turi kiek daugiau kaip pusantro milijono gyventojų (perpus mažiau, negu Lietuva) ir jos teritoria — 17,413 kvadr. mylių, taigi apie trečdaliu mažesnė negu Lietuvos. Ne taip seniai estai Baltimorėje išleido A. Roos redaguotą knygą „Estonia. A nation unconquered“. Jau šiame leidinyje estai pačio antraštėje pabrėžia, kad tai nukariavimui nepasiduodanti tauta. Jie čia iškelia grubią rusifikaciją, kultūrinę priepaūdą, religinį persekiojimą, okupanto vykdomą išnaudojimą. Taip pat informuoja apie leidžiamą pogrindžio leidinius ir beklantį Estijos demokratinių sąjūdį. Skelbia apie tragišką likimą estų politinių kalinių, kaip Mart Niklus, Juri Kuk. Jau 1987 m. „Baltimore Sun“ Maskvos korespondentas Antero Pietris paskelbė, kad Estijos sostinėje Taline gyventojų dauguma jau yra rusai. Ta kryptimi okupantas suka i visą gyventojų sudėtį. Estų išleista sąlanka „Estonia“ skelbia, kad tarp 1939 ir 1949 metų iš Estijos okupantas išvežė ar pačioje Estijoje išžudė iš viso 350,000 žmonių, apie trečdalį Estijos gyventojų. Gal ir sunku nustatyti tikrą aukų skaičių, bet kad jos buvo labai didelės, tai nėra abejonės. Užtat labai stiprus susirūpinimas tėvynėje ir išeivijoje gyvenančių estų dėl savo tautos likimo.

Miunchene leidžiamas tautų laisvės organas „ABN Correspondence“ balandžio mėnesį iėjo platų pranešimą apie naujus vėjus Estijoje. Pažymima, kad ligšiolinė komunistų partija beveik 50 metų kontroliuojanti Estijos gyvenimą, reikiamai neatstovauja Estijos reikalų. Pažymima, kad palaipsniui estai darosi Estijoje mažuma. Ūkis, švietimas, kultūrinis gyvenimas palaipsniui taip nusmuko, kad susidarė grėsmė pačiai Estijos egzistencijai. Tą paskelbė šešiolika vadovaujančių Estijos patriotų ir pasirašė pavardes po šiuo atsišaukimu. Toliau jie paskelbė, kad yra būtinas reikalas įkurti naują politinę grupę, kuri nuodirdžiai atstovautų estų tautos tikriesiems reikalams. Savo atsišaukime jie pažymėjo: „Dėlto mes siūlome įsteigti Estijos nepriklausomybės partiją, kurios tikslas būtų

pastatymas siuvereninės ir nepriklausomos Estijos valstybės. Jeigu būtų buvęs tęsiamas Estijos nepriklausomybės gyvenimas, mūsų didieji ir mažesnieji gyvybiniai klausimai būtų sprendžiami Taline, o ne Kremliuje. Būtų buvę negalimos masinės deportacijos, priverstina kolektyvizacija, priverstinas estų bėgimas iš savo tėvynės, siuntimas estų i kovas Afganistane, darbai pavojingose kasyklose. Kiekviena tauta tegali geriausiai atstovauti savo reikalams ir juos ginti tik būdama nepriklausoma“.

Tie ryžtingieji drausoliai patriotai paskelbė, kad Nepriklausomos Estijos partija gins estų tautos interesus dabartinėje politinėje situacijoje, kol bus atstatyta nepriklausoma Estijos valstybė, bus tautinio nusistatymo opozicija Estijos komunistų partijai.

Tame atsišaukime pabrėžiama kokių siekimus remia Tautinė Estijos Nepriklausomybės partija. Visų pirma ji stengsis atstatyti istorinę tiesą, pateikdama informacijas apie Estijos savivaldą, apie laisvės kovas, apie taikos sutartį, apie tautinius ir patriotinius herojus, apie Estijos nepriklausomybės likvidavimą 1939-1940 metais, apie pastangas atstatyti nepriklausomybę 1944 m. Ši partija skelbs prieš estus vartotas priepaudos priemones; terora, kalinimą, deportacijas, kolektyvizaciją.

Ši partija sieks atstatyti estų kalbos teises kasdieniniame gyvenime ir oficialiuose susirašiniuose. Estų kalba turi būti padaryta valstybine kalba. Automatiškai būtų suteikta Estijos pilietybė tiems, kurie jau turėjo iki 1940 m. rugpjūčio 6 d. (iki tariamo Estijos inkorporavimo i Sovietų Sąjungą), o taip pat pripažįstama Estijos pilietybė jų ainiams bei tiems, kurie gali estiškai skaityti ir rašyti. Tik turintieji Estijos pilietybę tegali dirbti valdžios įstaigose ir tegali dalyvauti balsavimuose. Turi būti sustabdytas gausus imigrantų atplūdimas.

Pasisakoma prieš išnaudojimą gamtos turtų srityje, prieš vandens taršą. Reikalaujama ūkinės laisvės. Pramonė ir žemės ūkis turi būti organizuojami prisilaikant ankstyvesnio patyrimo. Turi būti likviduojama susidarę užsienio ekonominiai vienetai, kuriems importuojama žaliava ir įvežami darbininkai — suprantama, iš Sovietų Sąjungos. Reikalaujama atstatyti privataus ūkio teisę, prekybos laisvę.

Reikalaujama laikytis žmogaus teisių tarptautinių įsipareigojimų, susirinkimų ir organizacijų laisvės, sąžinės ir religijos laisvės, žodžio laisvės, emigracijos ir sugrįžimo laisvės. Reikalaujama kultūros, švietimo, rinkimų, tarptautinių santykių laisvės ir Estijos nepriklausomybės paskelbimo dienos padarymo valstybine švente.

Estams atvirai skelbti savo pavardes su tokiais reikalavimais — didelio ryžto liudijimas. Tiems patriotams pavyko užgriebti dar plačiau — sudaryti Estijos liaudies fronto organizaciją, kaip atsparą prieš svetimųjų pastatytą vyriausybę ir prieš svetimųjų palaikomą valdinę burokratiją. Tas frontas jungė apie 800 grupių, taip supurtė okupuotos Estijos valstybinį gyvenimą, kad buvo nušalintas ligšiolinis komunistų partijos vadas ir estai ryžosi Maskvoje kelti nepriklausomybės reikalą.

Juoz. Pr.

„TAD SKAMBINK PER AMŽIUS“

Šimtmetis „Varpui“ ir varpininkų srovei

JONAS DAUGĖLA

Savo laiku „Europos Lietuvio“ savaitraštis paskelbė per sovietinę lietuvių spaudą gautą žinią. Marijampolės mieste yra surasti pirmojo varpininkų srovės įsteigimo pėdsakai. Partizanų g-vės Nr. 10 kraštotyriminkas J. Vasmanas netikėtai rado šlifuto granito lentą, kurioje yra iškaltas užrašas: „Šiuose namuose 1888 m. birželio mėn. 29 d. įvyko slapta lietuvių inteligentų suvažiavimas, dalyvaujant dr. V. Kudirkai ir buvo sutarta leisti laikraštį „Varpa“. Sunku nuspėti kas ir kada šią atmintinę granito lentą, kuri buvo ilgus metus naudojama namo laiptelio vietoje, įrengė. Tačiau dar savo laiku gyvieji šio atmintinio suvažiavimo dalyviai teigė, kad jie visi 1938 m. buvo susivaziavę i šį namą paminėti šio reikšmingo lietuvių inteligentų suvažiavimo 50 metų sukaktį.

Tad šiandien varpininkai jau švenčia savo srovės įsteigimo šimtmetį sukaktį. Nors tame susibūrimo sutarto „Varpo“ pirmasis numeris pasirodė 1889 metų sausio mėn., bet jo leidimas buvo nuspręstas šiame istoriniame suvažiavime. Tad ir „Varpo“ garbingą šimtmetį galime švęsti šiais metais.

Tuo metu visos Lietuvos aukštesnės mokyklos buvo rusų uždarytos. Lietuvoje veikė tik dvi kunigų seminarijos. Tad

Lietuvos jaunuoliai, kurie neįsivaikė dvasininko pašaukimo, turėjo mokslo aukštybių siekti už Lietuvos žemės ribų. Šalia visų kitų miestų kiek didesni mūsų akademikų būreliai susibūrė Varšuvos, Maskvos, Mintojos ir dar kiek Tartu universitetuose. Tuo metu šiuose svetimuose miestuose ir tautinei veiklai sąlygos buvo kiek palankesnės nei Lietuvoje. Ten neįsivaikė griežti okupanto patvarkymai bei visagalių gubernatorių saivalė, kuri visu savo teroro siaubu buvo užgožusi visą Lietuvą.

Devynioliktojo šimtmečio pabaigoje pradėjo braskėti didžiųjų imperijų pamatai ir padvelkė gaivūs tautų išsilaisvinimo vėjai. Visoje žmonijoje brendo naujos idėjos ir naujos laisvų tautų ir laisvo žmogaus sampratos. Didžiųjų imperijų vergai pajuto tikrosios laisvės ir socialinio teisingumo ilgęsi. O šviesūs žmonės pradėjo ieškoti būdų ir kelių tą ilgęsi nuraminti. Buvo sukurtos socializmo ir tautinio liberalizmo programos. Tačiau visi skelbė, kad tik tautų laisvė ir savo valstybės sukūrimas galės šias problemas išspręsti.

Be abejo, kad visos šios naujos nuotaikos veikė ir lietuvių akademikus. Visus šiuos klausimus jie gyvai svarstė ir

sprendė savo susijimuose ir pabūviuose. Tuo būdu ir susidarė lietuvių akademikų sambūriai svetimuose universitetuose. Jie palaikė korespondencinį ryšį. Tačiau pagaliau susitarė vasaros atostogų metu susiburti draugų ir draugė aptarti bendruosius tautinės veiklos planus.

Šitokiam platesnio masto susitikimui labai tiko Marijampolė. Pačiame vidurvasaryje — birželio 29 d. — ten vykdė didieji šv. Petro atlaidai. Atlaidų prieglobstyje buvo gana saugu susaukti slapta lietuvių veikėjų susirinkimą. Tokia diena ir žandarų budrumas nebėra toks akylus. Tad lygiai prieš šimtą metų šv. Petro atlaidų skraistėje Marijampolėje ir susirinko įvairių universitetų lietuvių akademikai bendram pasitarimui, kurio prisiminimai ir išliko ta pamintinė granito lenta su atitinkamu užrašu.

Lietuviai akademikai, susivaziavę iš skirtingos aplinkos, atsivežė ir kiek skirtingas savo pažiūras. Maskviečiai jau tada buvo susivaziavę socialistinėmis idėjomis ir skambiais šūkiais. Varšuviečiai jau daugiau veikė to meto lenkų intelektualų pozityvistinės pažiūros. O Mintaujos kolegos rėmėsi pačios tautos nuotaikomis ir ieškojo pasaulėžiūrinės pusiausvyros.

Tačiau šie nuomonių ir isi-

tikinimų skirtumai ne kiek netrukė bendram sutarimui, kad pagrindinis uždavinys yra priešintis okupacijai ir siekti savos tautos visišką laisvę.

Tuos bendruosius siekius labai aiškiai išsakė varpininkų srovės pradininkas dr. V. Kudirkas. Jis Varšuvoje buvo įsteigęs „Lietuvos“ draugiją ir bendruosius siekius surašęs tos draugijos įstatuose. Palyginus jo „mierius“ su šių dienų mūsų konferencijų rezoliucijomis ir audringais nutarimais, tie „mieriai“ yra labai kuklūs. Jie skelbė 1) palaikymas šviesos, 2) priklimą tautinės dvasios, 3) pagerinimas ūkės buities, 4) platinimas rubežių lietuviųstės.

Tačiau tie kuklūs „mieriai“ sujungė visus to meto akademikus i vieną kovos vėnieta. Juos tautoje paskleisti buvo sutarta išleisti naują laikraštį „Varpa“. „Varpo“ šauksmas rado staiga didelį atgarsį visoje Lietuvoje. Susidarė ištisi rėmėjų ir pasekėjų būriai, kurie vėliau išsivystė i plačią varpininkų srovę. Šios srovės veikla buvo jaučiama visais laikais. Ji yra jaučiama ir šiandien tiek pavergtoje Lietuvoje, tiek i išeivijoje.

Tiesa, labai kukli buvo varpininkų sąjūdžio pradžia. Didysis varpininkas dr. K. Grinius tą pradžią taip apibūdina: „Varpininkai tai tie, kurie rašinėjo i „Varpą“... be to, varpininkais aš laikau varpininkų suvažiavimus, jų komitetų dalyvius, knygnešius ir platintojus“...

Tačiau 1902 m. viename tokių varpininkų suvažiavime varpininkai sutarė išeiti i gyvenimą kaip politiniai organizuotos vienetas ir įsteigė politinę Lietuvos Demokratų Partiją. Ši partija jau aiškiai pasisakė, kad varpininkų idėjos ir siekimai gali būti įgyvendinti tik laisvoje, pačiu lietuvių tvarkomoje valstybėje.

Varpininkai visada tikėjo, kad jų idealų išpildymo tautai niekas nepadovanos. Už juos tauta turi kovoti. O ką savo aukomis iškovos, tą ir labiau vertins. Tad ir tos srovės žymusis vadas M. Šleževičius pačiais kritiškiausiais tautos gyvenimo metais pašaukė tautą prie ginklo. Jis 1919 m. sušuko „Vyrai“. Ir vyrai pakluso, stojo i savanorių eiles. Kovojo ir laimėjo. Visais lietuvių tautos gyvenimo laikotarpiais varpininkai savo valstybinio gyvenimo sampratą grindė tikėjimu didžiaisiais demokratijos ir krikščioniško humanizmo idealais. Varpininkai nepaliau-

jamai kovojo už tautos teisę pačiai spręsti savo ateitį i likimą. Varpininkai visada visomis jėgomis priešinosi prieš visus, kurie bandė tautai šias teises paneigti.

Varpininkų judėjimas ir tos srovės politinis pasireiškimas pabūdino ir kitų pasauležiūrų lietuvių išeiti i politinės veiklos laukus. Tad neveltui dr. K. Grinius varpininkų judėjimą pavadino „Lietuvos politinių partijų perykla“.

Varpininkai visada tikėjo i didžiąją visos tautos bendrųjų pastangų jėgą. Tad jie visada puselejo ekonominiams gyvenime kooperacijos idėjai. Tad i daugelis Lietuvos kooperatinių įmonių buvo sukurta varpininkų srovės veikėjų pastangomis.

Varpininkų srovės pradžia yra surišta su juodžiausiomis mūsų tautos gyvenimo dienomis. Tad ir jos veikla visada išryškėjo tautos nelaimių akimirkoje. Antrosios Lietuvos okupacijos dienomis varpininkai labai daug prisidėjo prie tautos politinių jėgų apjungimo ir rėmė Vyr. Lietuvos Išsilaisvinimo K-to sudarymą. Šioje politinėje vadovybėje varpininkai liaudininkai ir šiandien aktyviai dalyvauja.

Varpininkų srovės politinės apraiškos ilgos istorijos eigoj kelis kartus keitė savo vardą. Tačiau srovės idealai ir siekimai visada liko tie patys. Nepriklausomoje Lietuvoje varpininkai veikė Lietuvos Valstiečių Liaudininkų s-gos vardu. Šiuo vardu varpininkai ir šiandien dalyvauja lietuvių politinėje veikloje ir tautos išsilaisvinimo pastangų talkoje.

Prieš šimtmetį Marijampolėje buvo sutarta leisti „Varpas“. Jo leidimą ir šiandien tęsia varpininkai. Ir jis skleidžia tuos pačius idealus ir siekius, kurie buvo sutarti prieš šimtą metų Marijampolėje šv. Petro atlaidų suvažiavime.

GUBERNATORIŲ PASITARIMAS

I Chicago suvažiavę gubernatoriai, kurių valstijose daugiau užsiimama žemės ūkiu, tarėsi, kaip padėti kaitrų ir sausrų išvargintiems ūkininkams. Susirūpinta, kad gyvulių augintojai priversti gyvulius parduoti žemesnėmis kainomis. Nusi- statyta siekti, kad lengvomis paskolomis turi būti padedama ūkininkams kapstyti iš sunkumų.

Domšaičio parodoje žiūrovai. Iš kairės: dr. G. Balukas, dail. M. Ambrozaitienė, Robert L. Weitz, galerijos direktorius, J. Oksienė ir dr. J. Račkauskas.

Nuotr. J. Tamulaitis

DIENAI RIEDANT VAKAROP

VLADAS RAMOJUS

17

„Dabar tuntu vadovauja naujas žmogus — paskaitininkas Modestas Jakaitis, jaunosios kartos vyras, kuris i skautų eiles įstojo Vokietijoje. 1946 m. atvykęs i Ameriką, ketverius metus tarnavo JAV aviacijoje, o grįžęs i karinės tarnybos, ketverius metus studijavo geologiją. Baigęs mokslus grįžo i aktyvų skautavimą ir jam atiteko Lituanicos tunto vairs...“

„Tuntu taip smarkiai augant, labai aktualus darosi patalpų klausimas. Iki šiol daugumas Lituanicos tunto draugovių kiekvieną sekmadienį sueigoms renkasi Jaunimo centre. Tačiau čia jau pradeda trūkti vietos. I vieną klasę tenka apatininti iki 50 skautų, o vyresnieji kartais prigludžia apatiniam koridoriuje. Patalpų problema bus opi, kol jėzuitai nepadidins dabartinio Jaunimo centro. Aktualus darosi ir vadovų klausimas, nes Lituanicos tunte šiuo metu yra iš viso vienuolika paskirų vienetų, pradedant jūrų budžiais ir baigiant vilkiukais...“

1967 m. minint Jaunimo centro dešimties metų sukaktį i tėvams jėzuitams pasirošus jį didinti, sukakties proga išleistame leidinyje Jaunimo centro reikšmė taip aptariama:

„... Jaunimo centras yra i pastatas, i idėja. Pastatas susideda iš daugelio patalpų, kur kasdien vyksta tautinis ir kultūrinis darbas. Idėja apima tas vertybes, kurios žmogų padaro atbaigta asmenybę. Ji yra iškaltą aukurę žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę: „Redde, quod debes — atiduok, ką privalai“. Duok

Dievui, kas Dievo, duok žmogui, kas žmogaus, kovok už pavergto brolio laisvę. Tėvynės laisvė yra bendras mūsų uždavinys. Mes jį prisimenam i jautriai išgyvenam, dėdami vainiką ant paminklo žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę. Mes jį vykdom, tęsdami darbą tų žuvusių brolių, kuriuos gerbiame ir vainikais, ir giesmėmis, ir maldomis, nes lietuviams esame mes gimę, lietuviams norime ir būt... Gi keičiantis laikams, žmonėms ir aplinkybėms, pasilieka tos patios tautinės, dvasinės ir kultūrinės vertybės, kurios įprasmina visų mūsų bendrą darbą tiek savojoje, tiek svetimoje padangėje...“

Daugiausiai žmonių Jaunimo centre apsilanko per skautų rengiamas tradines Kaziuko mugės. Vienos tokios mugės įvykusios prieš ketvirtį šimtmečio proga „Drauge“ rašiau:

„Rekordas sumušamas vieną kartą metuose — skautų rengiamos Kaziuko mugės metu. Tada penkių-šešių valandų laikotarpiu Jaunimo centre aplanko iki septynių tūkstančių žmonių ir skautijai palieka nemažas sumas. Ar rasime kitą progą, kad lietuvių jaunimo reikalams per tokį trumpą laiką būtų tiek pinigų surenkama?“

„Kam tie uždirbti pinigai išleidžiami?“

„Kaziuko mugės rengia keturi Chicago lietuvių skautų-tių tuntu. Jie tarp savęs i pasidalina gautą pelną. Lituanicos tuntas praeitų metų savo pelno dalį taip paskirstė: 1,300 dol. jubiliejinei lietuvių skautų stovyklai i paremti, 300 dol. jaunesniųjų skautų stovyklai i 150 dol. jaunesniųjų skautų iškylai i Rockfordą.“

„Šių metų mugės pelnas Lituanicos tunto vadovų taip pat nuspręstas, kur jį padėti. Skautams reikia 10 naujų palapinių, o jos kainuos iki 1,000 dol. Norima suruošti ekskursijas i Wisconsin Dells ir kitas įdomesnes vietas, kad jaunieji skautukai, dainuodami smagias lietuviškas dainas, nuvažiuotų aplankyti

įdomesnių Amerikos vietų.

„Ta imponuojanti suma Kaziuko mugėse nėra lengvai uždirbama. Tėvai i skautų vadovai paaukoja nemažai laiko paruošdami įvairius eksponatus skautininko Kazio Cijūnėlio bute, skautininko Vlado Vijeikio spaustuvių ir kitose vietose. Tėvų ir vadovų nagingų rankų dėka atsirado gražiausi koplytstulpiai, lėkštės, dėžutės, įvairios mozaikos ir kiti liaudies išdirbiniai. Kai vienam mažyčiam koplytstulpio stogeliui padaryti reikia mažiausiai 4 kruopštus darbo valandų, tai galima suprasti kiek laiko ir darbo pareiklauja mugės sukaupyti i jose parduodamų įvairių išdirbimų rinkiniai... Toli gražu, ne visų skautų tėvai savo darbu prisideda. Tačiau dalis idealistų ten savo rankomis Kaziuko mugių progą suka la skautams imponuojančias sumas pinigų...“

Nepriklausomos Lietuvos skautų veikla buvo atgaivinta pokario Vakarų Europoje, o vėliau perkelta i kitus žemynus, kur tik įsikūrė lietuvių ateiviai. Laikui bėgant skautauti atėjo jaunos, jau už Lietuvos ribų gimusios kartos, ir skautų vadai toliau stengėsi, kad organizacijos nariai uoliai vykdytų skautų obalsi Dievui, Tėvynei ir artimui. Ilgainiui vis sunkiau darėsi suprantama Tėvynės savoka. Kuriai Tėvynei jaunieji skautai privalo tarnauti, kai jie gimę jau už Lietuvos ribų. Tačiau skautų organizacija Tėvynės prasme pasirinko Lietuvą ir ypač lietuvių kalbos puoselėjimą, kad laikui atėjus lietuvis skautas, sugrįžęs i laisvą Lietuvą ar nuvažiavęs jos aplankyti, su giminėmis susikalbėtų lietuviškai. Dabar jau slenka trečias dešimtmetis, kai atsivėrė vartai kelioms ar keliolikai dienų aplankyti okupuotą Lietuvą. Patriotiškai išauginti skautai, kurie tik patį, pasinaudoja šia progą ir, nuvažiavę i Lietuvą, tautiečiams namuose suteikia džiaugsmo, kad gali neblogai susikalbėti lietuviškai.

(Bus daugiau)

MASKVA ATŠAUKĖ ISTORIJOS EGZAMINUS

Trys kunigaikščiai — Bostono aukštesniosios liuanistinės mokyklos abiturientai. Iš kairės į dešinę: Algirdas Veitas, Gediminas Budreckis ir Kęstutis Banaitis.

BOSTONO ŽINIOS

TRYŠ KUNIGAİKŠČIAI

Bostono aukštesniąją liuanistikos mokyklą šiemet baigė trys jaunuoliai, visi pakrikštyti Lietuvos kunigaikščių vardais. Tai Gediminas Budreckis, Kęstutis Banaitis ir Algirdas Veitas. Pagal tuos vardus mokytojai, draugai ir kiti juos populiariai vadina kunigaikščiais. Į juos patriotinė vietos lietuvių visuomenė deda daug vilčių. Mirčiai negailestingai reitingas mūsų vyresniąją kartą, lietuviškoje veikloje laukiama tinkamo pakaitalo, kurį pirmoje eilėje sudarys baigusieji aukštesniąsias liuanistines mokyklas. Bet svarbu, kad jie nesitenkintų mokykloje gautomis žiniomis, o toliau jų siektų, dalyvaudami lietuviškame gyvenime, skaitydami lietuvių spaudą, klausydami lietuvių radijo programų ir t.t.

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Ne dejavimais ir ašaromis, bet ryžtu ir kovos dvasia paminėta liūdna Tragiškųjų birželio įvykių sukaktis Lietuvoje. Tuo rūpinosi „Laisvės Varpas“ ir LB-nės Bostono apylinkės valdyba. Minėjimas buvo platus ir taiklus. Įvairios dalybos nukreiptos į visą mūsų visuomenę, priaugančią lietuvių kartą ir amerikiečių visuomenę.

Pirmąją minėjimo dalį sudarė „Laisvės Varpo“ birželio 12 d. laida, skirta tiems įvykiams. Joje programos vedėjas Petras Viščinis lietuviškai, o angliškosios dalies talkininkas Jonas Gedraitis angliškai aiškino ano meto politinės situacijos fone tų įvykių eigą ir pasekmes, o taip pat atskleidė šių dienų mūsų tautos būklę Gorbachio persitvarkymo ir atvirumo politikos šviesoje. Klaukus išstremtųjų likimas pavaizduotas dramatišku muzikos ir poezijos montažu. Lietuviškojo programos dalis truko 30 min., o angliškoji dalis — 15 min. Šios programos mecenatai — inž. Juozas ir Irena Rasiai iš Cambridge, padėję jos perdavimo išlaidas.

Antroji minėjimo dalis vyko Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Ją suorganizavo LB-nės Bostono apylinkės valdyba. Organizacijos dalyvaujant su vėliavomis, šv. Mišias už išstremtuosius atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Albertas Konstantas, asistuojamas kun. Antano Baltrušičio ir kun. Petro Urbaičio iš Brazilijos. Bažnyčia buvo pripildyta Bostono ir apylinkės lietuvių. Veliau iškilmingame susirinkime salėje po bažnyčia buvęs sovietų politinis kalins Vytautas Skuodis reiškė džiaugsmą bažnyčioje sudaryta lietuviška

dvasia, kokia ne visur užtin-kama.

Tuoj po pamaldų, salėje po bažnyčia, atlikta trečioji minėjimo dalis, sudaryta LB-nės Bostono apylinkės valdybos. Tai buvo iškilmingas susirinkimas su vėliavomis, įvairiose demonstracijose naudotais plakatais anglų kalba, žuvusių pagerbimu, uždegant žvakes prie lietuviško koplyt-stulpio, jaunimo deklamaci-jomis ir sovietinio gulago kan-kinio Vytauto Skuodžio kalba, kurioje jis vaizdžiai nušvietė trėmimus, lietuvių tautos pa-triotus, dėl jų nuostolius, mūsų uždavinius ne kalbomis, bet konkrečiais darbais prisidėti prie lietuvių tautos naikinimo sustabdymo, atskleidžiant ji laisvajam pasauliui ir perduo-dant mūsų priaugančioms kar-toms. Jo nuomone, prezidentas Ronaldas Reaganas buvo teisus, kai jis Sovietų Sąjungą pava-dino blogio imperija, kuri buvo, tebėra ir dar ilgai tokia bus. Dabartinė persitvarkymo politika siekiama ne pakeisti tą sistemą, kurią pilnai atskleidžia masiniai trėmimai, bet ekonomiškai sustiprinti ją, kad vėliau galėtų smogti stipresnį smūgį laisvajam pasauliui. Šios programos dalies atlikime daly-vavo LB Bostono apylinkės pirmininkas Brutenis Veitas, vicepirmininkas Gintaras Čepas, valdybos nariai Stasys Gostautas, Darius Ivaška, Bostono aukštesniosios ltu-anistikos mokyklos mokiniai ir abiturientai, deklamuoja-dami ir keldami klausimus Vytautui Skuodžiui. Vidurinėsios ir jau-niosios kartos įsijungimas į šios dalies atlikimą sveikintinas vi-sais atžvilgiais.

Paskutinę minėjimo dalį suorganizavo „Laisvės Varpas“. Jis buvo skirtas amerikiečių visuomenei, kuriai buvo per-duota speciali „Laisvės Varpo“ radijo programa anglų kalba. Tai padaryta birželio 14 d., kurią prezidentas pagal kongreso rezoliuciją kasmet skelbia „Baltic Freedom Day“. Tą dieną radijo stotis WBET — AM 1460 transliavo „Laisvės Varpo“ paruoštą programą. Joje trumpais pranešimais ir lie-tuviška muzika supažindinti klausytojai su Sovietų Sąjungos klasta ir smurtu nelegaliai okupuojant Baltijos valstybes, lietuvių tautos kovomis dėl laisvės, Lietuvos įnašų į to ra-jono istoriją. Siekiant klausy-tojus labiau įtikinti ir paveikti, remtasi kongreso priimta rezoliucija, prezidento paskelbta proklamacija ir kitų žymių ame-rikiečių pasisakymais. Lietuvių tautinė kultūra pavaizduota Vilniaus universiteto iškelimu, lietuvių liaudies dainų ir tautinių šokių muzikos pavyz-džiais, ištraukomis iš klasikinės lietuvių muzikos, operų arjomis ir t.t. Visa programa buvo taip sudaryta, kad joje pynėsi

Sakoma, kad melas turi trumpas kojas ir su juo toli nenukeliausi. Tiesa anksčiau ar vėliau vis tiek triumfuos. Taip dažniausiai yra normaliose gyvenimo sąlygose. Tačiau, kai apgaulės yra remiamos brutaliomis jėgomis, smurtu, šantažu, jos gali išsilaikyti labai ilgai ir pareikalauti be galo daug aukų. Šiuo atveju geriausias pavyzdys yra Sovietų Sąjunga. Tik po 70 m., ten prie valdžios vairo atsi-sėdus jaunesnės kartos žmonėms, pradėta suvokti, kokią baisią per tą laiką moralinę ir materialinę žalą gyventojams padarė buvę dik-tatoriai, norėdami bjauriu melu išlaikyti atsilikusią baudžiavos laikų sistemą.

Kad bent kiek priartėjus prie kultūringų tautų gyvenimo, Gorbachiovas yra užsimojęs Sovietų Sąjungą parodyti be kaukės ir padaryti įvairius pakeitimus. Nustebta sužinojus, kad pastarasis jo ryžtas yra pataisyti labai suklustotą jo krašto istoriją.

Lietuvos politiniai reikalai su kultūriniais laimėjimais, dabar-ties sunki būklė su šviesesnės ateities viltimi.

Taip Tragiškųjų birželio įvykių minėjimu apjungta mūsų priaugančioji karta ir amerikiečių visuomenė. O tai jau sudaro tokių minėjimų tie-sioginį tikslą ir paskirtį.

Stambūs aukotojai

Inž. Juozas ir Irena Rasiai iš Cambridge yra stambūs aukoto-jai įvairiems lietuviškiems rei-kalams. Savo aukomis jie paremia visus reikšmingesnius smūgius lietuvių tautos naikinimo. Pavyzdžiui, jau daugelį metų jie yra mecenatai „Laisvės Varpo“ radijo programų, skiriamų Tragiškųjų birželio įvykių paminėjimui. Šiemet tam reikalui jie paaukojo 200 dolerių. Tai gražūs pavyzdys kitiems. Kai vienų darbas, o kitų lėšos sujungiamos, tai galima pasiekti pasigerėtinų re-zultatų.

Tragiškieji birželio įvykiai iškeliama ir atskleidžiami „Laisvės Varpo“ specialiomis radijo programomis daug plačiau ir stipriau, negu kitais tų įvykių minėjimais, nes dėl vieno ar kitų priežasčių į juos atsilanko vis mažiau net tu, kurie buvo tų įvykių liudininkais. O gerai paruoštos radijo programos iškelia tuos įvykius kiekvieno namuose. Tati turėtų suvokti ne tik atskiri asmenys, bet visa plačioji mūsų visuome-nė, ypač organizacijos, kurios imasi iniciatyvos tuos įvykius tinkamai išryškinti, kad jie nepaliktų tik tolimos praeties nuoskaudų prisiminimu, bet su-darytų akstiną konkrečioms dar-bams, reikalingiems apsaugoti lietuvių tautą nuo tolimosios jos naikinimo okupacijoje ar išei-vojos neribotoje laisvėje ir gėrbūvyje.

VLIKO VADOVYBĖJE

Sudarant naują Vliko valdybą, į ją pakviestas dr. Algirdas Budreckis iš Quincy. Jis kvietimą priėmė, sutikda-mas tapti Vliko valdybos nariu. Tuo tarpu neaišku, kokios pareigos teks jam toje vadovybėje. Dr. Algirdas Budreckis daug rašo lietuvių ir anglų kalba, dažnai kviečiamas įvairioms paskaitoms. Jis gyvai reikiiasi Alto vietos skyriuje, neseniai buvo paskaitininku ALT Sąjungos seime Floridėje, kurį laiką ėjo JAV LB-nės Visuomeninių reikalų tarybos pirmininko pareigas, dabar yra ir t.t. Visa programa buvo taip sudaryta, kad joje pynėsi

BRONIUS VAŠKAITIS

Birželio 11 d. sovietų valdžios dienraštyje „Izvestija“ pasirodė straipsnis, informuojantis gyventojus, kad, baigiantis šiemis mokslo metams, Sovietų Sąjungoje daugiau kaip 53 mili-jonams studentų nereikės laikyti istorijos egzaminų, nes jie valdžios yra atšaukti. Kitą dieną šią žinią plačiai kome-n-tavo didžiausias Philadelphia's dienraštis „The Philadelphia Inquirer“.

Kodėl gi tie egzaminai atšaukti? Aiškinama, kad toks nutarimas buvo padarytas aukštųjų partijos ir valdžios pareigūnų. Po diskusijų jis buvo patvirtintas ir politbiuro. Atšaukimo priežastys: pagaliau prisipažinta, kad istorijos knygos yra be galo daug faktų klastočių, melo, nuodijantių pri-augančių generacijų protus ir sielas.

Gorbachiovui kiek atleisus bru-talaus režimo vadžias, sovietų istorikai laikraščiuose, žurna-luose ir kitokiomis bendro susi-žinojimo priemonėmis viešomam pradėjo kelti įvairiose srityse, ypač istorijos, plačiai išsiskini-jusi melą. Todėl buvo reabili-tuotos kai kurios Stalino aukos, iškaiciuojant ir Nikolajų Buchariną, kurio idejos dėl ekonominių reformų buvo panašios į Gorbachiovo. Del to plačiose masėse ir inteli-gentijoje, ypač mokytojų tarpe, pradėjo reikštis savotiškas nebesusigaudymas, pasimetima. Pasiradė nebeaišku, kur yra istorinė tiesa: ar enci-klopedijose, istorijos vadovėliuose ar pastaruoju metu plačiai paplitusiuose straipsniuose. Tie klausimai laisvą formą gyven-tojų masinai buvo keliama sovietų spaudoje. Į tai buvo atkreiptos Gorbachiovo bei jo šali-ninkų dėmesys, privedęs prie egzaminų atšaukimo.

Neaišku, kas bus rudenį, pra-sidėjus naujiems mokslo me-tams. Valdžia planuoja skubos keliu išleisti naujus vadovėlius. Tačiau abejojama ar tam be galo dideliame darbiu bus paka-mamai laiko. Nesuspėjus šio dar-bo laiku atlikti, Sovietų Sąjungos istorijos bus mokoma iš jau pasirodžiusių straipsnių.

Kyla klausimas, kaip tiksliai ta istorija bus ištaisyta? Jei jo-je objektyviai bus atskleista visi suklustoti ir nuslėpti faktai, sovietų gyventojams paaiškės baises Stalino darbai, pa-reikalavę daug milijonų aukų. Tuo būtų duotas lemiamas smū-gis dar didelei jo pasekėjų armi-jai, trukdančiai Gorbachiovo re-formoms.

Vakarų analistų manymu, tai būtų bene didžiausias naujojo Rusijos lyderio, daugiau kaip prieš tris metus pranašavusio, kad jo imperijos istorijai neliks nė vienos „baltos dėmės“, laimėjimas. Be to, tai gal bus paskutinis ir teisingas Sovietų Sąjungos istorijos koregavimas. Kaip žinome, ji daugiau ar mažiau būdavo keičiama su kiekvieno diktatoriaus atėjimu sostan.

Ar bus ištaisomos ir respubli-kų istorinės knygos? Apie jas straipsnyje nieko nerašoma. Jei Gorbachiovas neleis jų perrašyti, jis liks tokiu pat veidmainiu, kaip ir jo pirmtakūnai. Jas ob-jektyviai ištaisyti, išryškės klastingas Pabaltijo kraštų in-korporavimas į Sovietų Sąjungą, žiaurios deportacijos, jų baisios aukos, rezistentų kan-čios, religijos persekiojimas ir t.t. Atskirose respublikose kil-s dar didesni tautiniai judėjimai, reikalaujantys gimtųjų teisių bei laisvių, panašių, kokios egzis-tuoja demokratinuose kraštuose. Kaip toli šioje srityje žengs Gorbachiovas — parodys

netolima ateitis.

Kaip ten bebūtų, Sovietų Sąjungoje gyvenimas kun-kuliuoja. Vykstanciais pasikei-timais domisi išorinis pasaulis, o ypač vietiniai gyventojai, jų tarpe ir pavergti lietuviai. Jų nuotaikos išryškėja gana ilgame laiške, gautame iš Lietuvos, iš-spausdiname „Tėviškės žibu-rių“ savaitraštyje (1988.IV.19). Jame pastebima, jog nežiūrint valdžios pastangų modernizuoti ir Lietuvos pramonės įmones, žymių pagerėjimų ekonominėje srityje dar nematyti. Jie gal pa-aiškės po 4-5 m. Mat susiduria-ma su didele kliūtimi — ger-ųjų žaliavų stoka ir gramozdišku valstybės valdymo aparatu, dar labai „apsėstu“ biurokratizmu, baises popierizmu. Jame pagal oficialius pranešimus dirba 18 milijonų žmonių. Penkiems šešioms darbininkams tenka vienas viršininkas. Be to, lygia-grečiai egzistuoja ir partinis aparatas, kurio dydis oficialiai neskelbiamas. Spėjama, kad ten yra apie 6 milijonai žmonių. Tie 24 milijonai turėtų vykdyti Gor-bachiovo suplanuotas reformas. Tačiau, pasak laiško autorės, jų žymi dalis yra priešinga persi-tvarkymo politikai — didelis stabdis progresui. Šiuo metu nemažai ir eilinių lietuvių į „perestroiką“ žiūri su nepasi-tikėjimu bei abejingumu. Vy-rauja baimė, kad po persi-tvarkymo žmonių gyvenimo lygis nepagerės, kaip vyriausybė žada, bet žymiai pablogės, pakils įvairių reikmenų kainos.

Toliau autorė rašo: „Visai kitokia padėtis viešumo didi-nimo, vadinamo „glasnost“ pro-cese. Čia persitvarkymo politika pasiekė didžiulę pažangą. Del to mūsų laikraščiai pasidarė idomūs, o radijo laidos klauso-mos, nes pradėjo rašyti ir kal-bėti, vieno skaitytojo žodžiais tariant, ne tik apie gyvenimą mėnulyje, bet ir apie žmogiškus reikalus, apie tai, kas rūpi eili-niams skaitytojams. Tai patvir-tina ir didėjantis prenumera-torių skaičius, dienraštis „Kom-jaunimo tiesa“ 1988 metams savo prenumeratorių skaičių padidino nuo 300 tūkst. iki pusės milijono. Laikraščiuose spausdinama tokia informacija, už kurios publikaciją anksčiau laikraščių redaktoriai būtų buvę nuteisti ilgiems dešimt-mečiams kalėti, o Stalino dikta-tūros laikotarpiu — sušaudyti“.

Kaip žinome, šiuo metu di-džiausi tautiniai judėjimai vyksta Lietuvoje, Latvijoje, Esti-joj, Azerbaidžiane, Armėnijoje. Keliami visokie reikalavimai, jų tarpe ir Pabaltijo kraštų išsto-jimas iš Sovietų Sąjungos. Stali-na visiški nūvainikavus, yra nemažai vilčių, kad žmonių gyvenimas ir toliau gerės. Tačiau pabaltiečiams sunkiausia kova bus dėl valstybinės ne-priklausomybės, nes ir tie rusai, kurie savo imperijoj trokšta reformų, šaukia: „Rusija ga-linga, didinga, nedaloma“. Nėra vilčių susilaukti jų simpatijų mūsų tautos svarbiausiems reikalams — nepriklausomybės atgavimui. Vėl reikia koncen-truoti savas jėgas ir nelygioje kovoje draugų ieškoti kitur.

DRUSKA

Sutrukę kiaušiniai neišteikėje išverda sūriame vandenyje. Valant slidžia žuvį, reikia pirštus pamirkyti į druską — tai palengvina darbą.

Druska druskinėje nesudrėks, jeigu į ją įdėsimė keletą ryžių grūdų.

Taukai iš keptuvės mažiau šokinės, jei įbersime truputį druskos.

Žuvis keptant nesubyrės, jeigu ją pasūdydime 10-15 minučių prieš kepimą.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6189
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro Kalbėti lietuviškai

ŽAVINGOS ATOSTOGOS

ant Meksikos įlankos kranto, vėsinamam istoriniam, verandų ir senų užuolų apsuptam dvare. Ištaigingai ir rami aplinkuma, 60 mylių į rytus nuo New Orleans, kambariai su atskirais voniomis, balto smėlio paplūdimys, pietietiškos ir jūrinės turistinės idėjų, lietuviškas svetingumas. \$60.00 dienai su pusryčiais vienas, \$80.00 porai ir \$15.00 vaikui. Didelis restoranų pasi-rinkimas, ypač jūrinio maisto. Sveika-tingas maistas namuose pagal susi-tarimą. E. Janinis, „High Oaks“ East Beach, P.O. Box 374, Pass Christian, MS, 39571. Tel. 601-452-2257.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąži-ningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽININGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBŲ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pakei-davimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškojimo apylinkė, mieste ar priemies-ty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užieiti pas
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

HELP WANTED

Ieškoma moteris prižiūrėti jauną ligonę 4 dienas savaitėje Mar-quette Parko apyl. Skamb. vaka-rais 476-5460.

Woman wanted for interior com-mercial bldg. upkeep. Car necessary. Must speak English. Possible full time. Ed 324-3000

Česlovas Grincevičius VIDUDINIO VARPAI Pasakojimai ir pasakos

(Laimėjusi LRD grožinės literatūros premiją)

Šioje knygoje autorius gyvai ir vaizdžiai pasakoja nepriklausomoje Lietuvoje išgyventus atsitikimus. Tai apysakų, novelių ir legendų rinkinys, kurį kiekvienas turėtų perskaityti ir pasigrožėti autoriaus jau-dinančiais pasakojimais. Išleido LK klubas Chicago, 1985. Kaina su persiuntimu \$5.00. Illinois gyv. moka \$5.32. Užsakykus siųsti.

Draugas

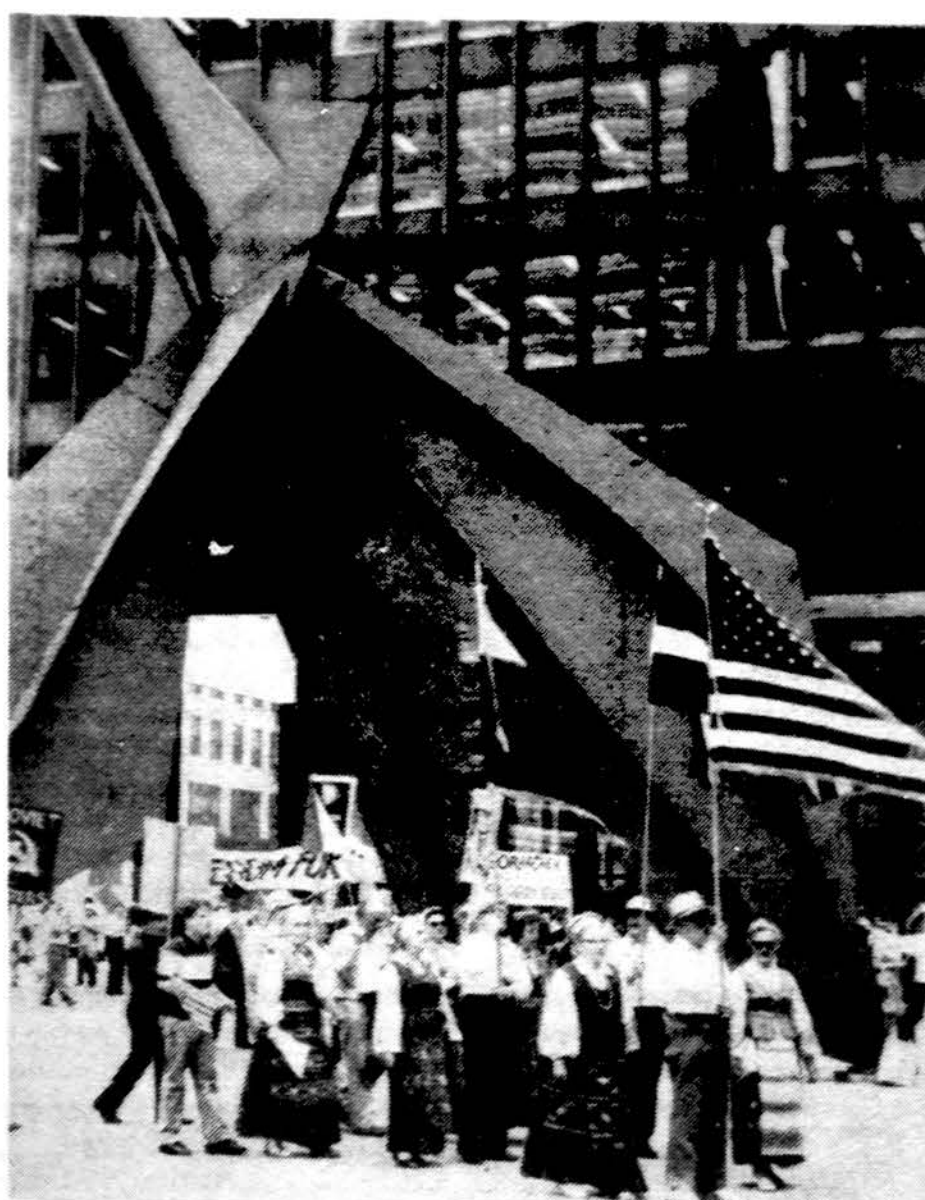
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

DRAUGE GAUNAMI LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS

LEIDINIAI

RINKTINIAI RAŠTAI, I t. Filosofinės studijos. Stasys Salkauskis. Redagavo dr. J. Grinius. 687 psl.	\$40.00
RINKTINIAI RAŠTAI, II t. Istorinius šaltinius tyrinėjant, Lietuvos kraštas ir kaimynai, senovės lietuvių tikėjimas ir kultūra. Zenonas Ivinskis. 723 psl.	\$35.00
RINKTINIAI RAŠTAI, IV tomas. Krikščionybė Lietuvoje. Zenonas Ivinskis. Redagavo Paulius Jatulis. 750 psl.	\$40.00
RAŠTAI, I t. Bendrinė kalba. Antanas Salys. 570 psl.	\$30.00
RAŠTAI, II t. Tiktininiai vardai. Antanas Salys. Redagavo Petras Jonikas. 696 psl.	\$36.00
RAŠTAI, III t. Įvairūs straipsniai. Antanas Salys. Redagavo Petras Jonikas. 545 psl.	\$36.00
GROŽIS IR MENAS. Estetikos pagrindai. Dr. Jonas Gri-nius. 399 psl.	\$20.00
VEIDAI IR PROBLEMAS lietuvių literatūroje, I t. Jonas Grinius. 406 psl.	\$18.00
VEIDAI IR PROBLEMAS lietuvių literatūroje, II t. Jonas Grinius. 496 psl.	\$20.00
LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS METRAŠTIS VI t. Redagavo A. Liuiama, S.J. 509 psl.	\$38.00
FILOSOFIJOS KILMĖ IR PRASMĖ. Antanas Maceina. 328 psl.	\$16.00
UŽGESE ŽIBURIAI biografijų ir nekrologų rinkinys. Prel. Aleksandras Dambrauskas-Jakštas. Redagavo dr. J. Tumas. 499 psl.	\$20.00
ISEIVIJOS KLAUSIMAI. Juozas Eretas. 54 psl.	\$3.00
LIETUVIŲ KRYŽIAI IR KOPLYTELĖS. Dr. Jonas Gri-nius. 180 psl.	\$10.00
LIETUVIŲ LITERATŪRINĖ KRITIKA TREMTYJE. Vladas Kulbokas. 569 psl.	\$30.00
KAZYS PAKŠTAS tautinio šauklio odiseja. Juozas Eretas. 372 psl.	\$20.00
RINKTINIAI RAŠTAI, II t. Konstantinas Avizonis. Reda-gavo A. Avizonienė, R. Krasauskas. 463 psl.	\$27.00
RINKTINIAI RAŠTAI, III t. Konstantinas Avizonis. Reda-gavo dr. A. Avizonienė. 567 psl.	\$30.00
LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS 1933 METŲ SUVAŽIAVIMO DARBAI, I t. Redagavo Juozas Eretas. 542 psl.	\$20.00
LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS 1936 METŲ SUVAŽIAVIMO DARBAI, II t. Redagavo Juozas Eretas ir Antanas Salys. 472 psl.	\$18.00

Pastaba. Užsakant knygas per pašta, pinigų nesiūti, užsimokekite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Lietuviai demonstruoja prie Federal Building miesto centre Chicagoje.
Nuotr. Rasos Miliuskauskaitė

Prisimintina pinigų reforma

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Birželio 18 d. yra istorinė data Vakarų Vokietijos gyvenime, nes prieš 40 m. karinės sąjungininkų vyriausybės nutarimu buvo įvykdyta valiutos reforma. Mintimis sugrįžkime į pokarius laikus, prisimindami bevertę vokišką markę bei visa galinčią mažą... amerikonišką cigarete. Ji buvo pastoviosios ir stipriausia „valiuta“ ne tik griuvėsiuose gulincioje Vokietijoje, bet gal net ir visoje Europoje.

Ką galima buvo gauti ar „nusipirkti“ už cigaretes? Daug, labai daug pinigų, įvairių prekių. Prekės buvo svarbesnis daiktas už bevertę markę. Dežutė „Camel“ cigarečių atidavė kelią amerikiečių, prancūzų ar anglų zonas, gaudant leidimą iš tarnaujančių amerikiečių karinėse įstaigose gražių vokietaičių (juk ten – anglų zonoje buvo silkės, prancūzų – vaisiai ir degtinė). Vargas, jeigu juodoje rinkoje ilgesnį laiką nepasirodavo cigaretes. Jos kaina iš dviejų markių pakildavo iki šešių, o pakelis iki 500-600 markių. Taip pat ir „Care“ siuntiniai buvo tikra Dievo dovana, kadangi juose šalia maisto buvo ir cigaretes. Gaila, kad po karo užaugusi naujoji karta užmiršta šią karitatyvinę amerikiečių paramą ir šiandieną šaukia „jankiai – go home“, deda bombas prie JAV įstaigų, demonstruoja prie karinių įrengimų.

Jeigu subombarduotame name reikėjo įstatyti lange stiklą – jis atsiradavo parodžius tik cigaretes. Jų pagalba buvo remontuojami namai, keičiami aukšiniai žiedai, papuošalai, medžiagos, madingos odinės „tašės“, kuprinės. Amerikiečiai kariniškai teatre ar restorane „pamiršdavo“ cigaretes ant stalo ar kėdės. Tai buvo stambi dovana padavėjui ar netoli sėdinčiam vokiečiui, kadangi už jas jis „nusipirkdavo“ maistą ar apmokėdavo darbininko darbo valandas. Tiesa, ir pinigai buvo apyvartoje, apmokant oficialiai įstaigose – pašte patarnavimą ar kokį nors darbą. Tačiau tas buvo tik „proforma“, nes tikruoju „galiūnu“ buvo cigaretes ir dalinai šokoladas su kava, gaudant kalkes, vinis, lentas ar net dažus.

1948 birželio 18 d. Vokietijos ekonominis gyvenimas ėjo į naujas vėžes. Spauda įdėjo gen.

L. Clay finansų patarėjo J. Bennett radijo kalbą pranešant naujos valiutos įvedimą visose trijose zonose. Tiesa, buvo vedami pasitarimai ir su sovietine puse, tačiau jie jokių pasiekimų nedavė. Tad apsiribota vien tik vakarine dalimi. Beveik penki šimtai tonų naujų pinigų kariniuose sunkvežimiuose ir su karine apsauga buvo pervežti iš Frankfurto į du šimtus Vokietijos banko skyrių. Pinigai buvo prieš keletą mėnesių atspausdinti ir atvežti į Vokietiją.

Šiais metais balandžio valiutos reformos klausimu antrame vokiečių televizijos kanale pasisakė vienas šiandieninio vokiečių finansinio gyvenimo „šulų“ (Vokietijos finansinis gyvenimas koncentruojasi Frankfurte) pareiškdamas, kad pasitarimuose su amerikiečiais jis jau dalyvavo 1947 m. Washington, kadangi Vakarų Vokietijos gyvenimo atstatymas neatsirado kartu su Marshalio planu. Pirmieji žingsniai buvo statomi 1947 m. Hamburge, vėliau perkelti į netoli Kasselio, dalyvaujant vokiečių ir amerikiečių finansų ekspertams. Vokiečiai poilsui buvo vežami MP apsaugoje, nežinant net ir žmonoms, kur jų vyrai randasi, ryšį palaikant tik cenzūruotais laiškais. Tokioje paslaptyje vyko pasitarimai! Be abejo, vokiečiai buvo gerai maitinami, duodant amerikiečių kario davinį. Darbo laikas – 12 ar net 16 valandų.

Tikiu, kad gyvenę Vokietijoje 1948 m. birželio mėnesį prisimena naujų pinigų „pasirodymą“, atnešant su maisto korbte 60 „senų“ markių ir už jas gaunant 40 naujų, o po kuro laiko vėl išmokant papildomai 20 markių.

Nauja valiuta užbaigė juodos biržos gyvavimą. Tiesa, ji dar išsilaikė iki 1949 m. ankstyvo pavasario, tačiau diena dienos, atsirandant vis daugiau prekių krautuvėse, ir ji turėjo užbaigti savo gyvenimą. Su 40 ar 60 markių nedaug ką galima buvo nuveikti, tačiau „cigaretinė valiuta“ dingo iš apyvartos, nes nauji pinigai buvo „geresni“ ir „brangesni“. Jie pasiekė savo tikslą. Dar birželio 17 d. vokiečiai svajojo apie maistą, gražesnę rūbą, baldus. Po kelių dienų, jų svajonė tapo... kaip galima daugiau pinigų užsidirbti, kur surasti darbą.

Lietuviai Floridoje

St. Petersburg, FL

MIRUSIŲ PRISIMINIMAS

Amerikoje gen. John A. Logan rūpestiu „Memorial Day“ pirmą kartą buvo paskelbta 1868 m. gegužės 30 d. Tą dieną ne tik mirusių karių kapai ya lankomi ir puošiami, bet atsimenami ir visi kiti mirusieji.

Gražų pavyzdį parodė St. Petersburgo Romo Kalantos šaulių kuopa, suorganizuodama tai dienai bendrą kapų lankymą. Liet. klubo kieme susirinko apie 60 žmonių, daugiausia šauliai ir jų artimieji draugai iš Romo Kalantos ir Palangos Jūrų šaulių kuopų. Iš čia automobiliais visi kartu važiuojo į „Memorial“ kapines, kur pastato prieangyje, vadovaujant kapelionui kun. J. Gasiūnui, buvo sukalbėtas rožinis už mirusius šaulius, už žuvusius tėvynėje ir tremtyje ir už visus lietuvius. Buvo pasigėrėtina matyti uniformuotus šaulius rimtais veidais stovinčius būrelyje ir nuleistomis akimis klausančius pirm. G. Gedminto skaitomo sąrašo šaulių palaidotų St. Petersburgo kapinėse ir jų mauzoliejuose. Prisiminti buvo ir tie, kurie palaidoti Kanadoje ar Chicagoje. Palangos Jūrų šaulių pirm. E. Šukys trumpu žodžiu prisiminė savuosius mirusius kuopos narius. Po to apvaikščiojome mirusių mauzoliejus, tyliai prie jų sustodami, pasimeldami ir palikdami raudoną ar geltoną gėlę. Po valandėlės važiuojo į Kalvarijos kapines, kur panašiai pasimeldė vėl grįžome į įprastą gyvenimą rūpestių ir vilties.

Tos pačios dienos vakare Šv. Vardo koplyčioje Gulfporte buvo pašarvotas Romo Kalantos šaulių kuopos narys Jonas Dagys, gimęs 1916 metų sausio 9 d. Moterys tautiniais rūbais ir vyrai stovėjo sargyboje prie mirusiojo karsto. Kun. dr. E. Gerulis atkalbėjo sudėtingas maldas, užbaigdamas „...kiekvienas iš mūsų anksčiau ar vėliau peržengsime mirties slenkstį“. Kuopos pirm. tarė paskutinį atsisveikinimo žodį. Balandžio 28 d. buvo suruošta išvyka į St. Augustine, Florida. Tai senas istorinis miestas, 39 mylios nuo Jacksonville. Kelio

Užsienis vokiečių ekonominio gyvenimo atbudimo pavadinimo „vokišku stebuklu“. Tačiau tikrovėje jis prasidėjo nuo eilinės krautuvės, nuo mandagesnės padavėjo restorane bei ūkininko, kuris nestatė didelių reikalavimų, ieškant liesesnių lašinių ar kt. kaimo produktų. Tačiau liūto dalis nuopelnų priklausė prof. Liudvikui Erhardui, kurį dar ir šiandien vokiečiai vadina Vokietijos gerovės tėvu. Suprantama. Juk daugelyje Europos kraštų vokiška markė yra meliau matoma už JAV dolerį, kurio kursas labai svyruoja. Ypač tai pastebima turistinėse – pietinėse Europos valstybėse.

NUO BIRUTĖS KALNO Maironis

Poema buvo parašyta lenkiškai, išversta Fausto Kiršos, redaguota ir spaudai paruošta Bernardo Brazdžionio, gražiai iliustruota dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvičienės. Išleido „Lietuvių Dienos“ Maironio 50 metų mirties sukaktį minint. Leidinyje didelio formato, turi 47 psl. Kaina su persiuntimu 7.75 dol. Illinois gyventojai moka 8.25 dol.

Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

ne buvo autobusu, talpinusiu 51 asmenį. Buvo apžiūrėta žymesnės vietos, pilys, bažnyčios, bazilika ir mažos krautuvėlės.

Julia N.

MŪSŲ KOLONIJOS

Gardner, Mass.

Gegužės 24 d., sulaukęs 90 metų amžiaus, mirė Antanas Skrusdys. Jis buvo Lietuvos savanoris, gimęs ir augęs Krekenavos par. Panevėžio apskr. Daug metų gyveno, Rochester, Amsterdam ir Port Plain, New Yorke, bet prieš trejus metus sugrįžo su žmona pas dukterį ir žentą. Paliko žmoną Juzę Juozapaitę, dvi dukteris Bronę Bekerienę ir Juzę Noreikienę Lietuvoje bei anūkus.

Gražiai palaidotas Šv. Jono kapinėse.

Birželio 5 d. mirė ilgai sirgusi Jennie Auksti Kalner, 84 metų amžiaus. Ilgus metus buvo supervisor telefono kompanijoj.

Paliko brolį bei septynis brolvaikius. Palaidota su baž. apeigom Šv. Jono kapuose. Tai penktas lietuvių kapas šimtet supiltas Gardneryje. Lai jie išsisi ramybėje.

Martha Norkūnas, vyčių ikūrėjo Mykolo Norkūno gimnaitė, kalbėjo per Vyčių susirinkimą birželio mėn. Jos tema, kaip palaikyti savo lietuvišką kilmę ir kaip užreikorduoti savo šeimos istoriją. Susirinkime dalyvavo 32 vyčiai.

Atholio vytes visus susirinkusius gražiai pavaišino. Laikraštis įdėjo didelę nuotrauką Norkūnaitės su dalyviais. Ji dirba Gardner muziejuje ir ruošiasi savo daktaratui folklore.

Lietuvių klubo pietūs su šokiais bus birželio 11 d. klubo patalpose.

Šv. Pranciškaus parapija Athole švęs savo 75 metų jubiliejų spalio 23 d. Komitetas jau pradėjo darbą tinkamai atšvesti šią reikšmingą dieną.

Korep.

DRAUGAS, trečiadienis, 1988 m. birželio mėn. 29 d.

5

PADĖKA A. A. IRENA RIESEN KRASAUSKAITĖ

Netikėtai mirė 1988 m. birželio 13 d. Palaidota birželio 18 d. Tautinėse lietuvių kapinėse.

Dėkojame visiems draugams, pažįstamiems ir giminėms atsilankiusiems koplyčioje ir bažnyčioje, padėjusiems velionę į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame gerb. kun. kleb. A. C. Puchenskiui už maldas koplyčioje ir kapinėse ir už gedulingas pamaldas bažnyčioje.

Ačiū visiems aukojusiems šv. Mišioms už a.a. Irenos sielą. Ačiū už puikias gėles ir liūdesio valandose mums pareikštus užuojautos žodžius.

Dėkojame aukojusiems Tautos Fondui įamžinant Irenos vardą.

Širdingas ačiū jauniems grabnešiams, kurie nešė Ireną į jos Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame Gaidas-Daimid laidotuvių direktoriams už tvarkingą bei rūpestingą patarnavimą.

Nuliūdę vyrai, dukterės, tėvai, brolis, uošvė ir kiti giminės.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1988 m. birželio mėn. 23 d. Lietuvoje, Kaune mirė

A.†A. VALERIJA ČIAGIENĖ

Nuliūdę liko vaikai, broliai, sesuo ir kiti giminės Lietuvoje. Brolis Jonas Savickas su šeima ir kiti giminės Čikagoje.

A.†A.

LIDIJAI ŠIMANSKIENEI

mirus, jos mylimam vyrui MOTIEJUI, dukrai RITAI KAVOLIENEI, anūkams KESTUČIUI ir PERKŪNUI, sūnui IMANTUI su šeima reiškia gilia užuojautą ir kartu liūdi

Visa Brazdžių šeima

Mylimai Žmonai

A.†A.

JANINAI GURKIENEI

mirus, vyrą VYTAUTĄ, ilgmetį mūsų Centro valdybos narį, ir sūnų ARVYDĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame

Vilniaus Krašto lietuvių sąjungos Čikagos skyrius

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

ŠEŠTASIS BRIGHTON PARKO LIETUVIŲ FESTIVALIS

Penktadienį, Šeštadienį, ir Sekmadienį
Liepos 15, 16, ir 17. 1988 m.

ATSILANKYKITE!

MUZIKA • LIETUVIŠKAS MAISTAS • MENIŠKI RANKDARBAI
• ŽAIDIMAI IR KARUSĖLĖS VAIKAMS

Informacijai skambinkite: 847-0664 arba 436-6340.

Brighton Parko lietuvių namų savininkai praneša, kad šiais metais šis festivalis didesnis ir įdomesnis: bus daugiau įvairių pasilinksminimų, meno išdirbinių ir žaidimų vaikams. Skanios vaisės, meniški rankdarbiai!

Norintieji šiame festivalyje pardavinėti savo rankdarbius ar produktus, prašomi skambinti:

Mary Ann Malas 436-6340 arba Carol Mockus 523-4153.
Paskubėkite, nes beliko vietų mažai.

Šių metų festivalį remia: Čikagos miestas, Federal Standard Savings & Loan, Old Style Beer, Seagrams Wine Cooler, Connies Pizza, Talman Savings and Loan, ir Midland Savings and Loan.

Originaliai šis Festivalis vadinosi "Western Boulevard fair"

APLINK MUS

x Ateinanti pirmadienį del Jungtinių Amerikos Valstybių Nepriklausomybės šventės „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs. „Draugas“ po šventės išeis tik trečiadienį, liepos 6 dieną. Korespondencijas ir straipsnius reikia siųsti redakcijai iš anksto.

x Lietuvos Vyčių metinis seimas šiemet bus liepos 27-31 dienomis Washington, D.C., kur bus paminėta ir vyčių įsikūrimo 75-rių metų sukaktis. Jau dabar paskiros vietovės renka delegatus, rengiasi į seimą vykti ir uolienieji vyčiai iš įvairių vietovių. Seimą rengia centro valdyba, bet sudaro specialią komisiją seimui ir sukurta tūriniam minėjimui praversti.

x Šiandien yra šv. Petro ir Pauliaus šventė. Nors šventė nėra privaloma, bet šv. Petra, kaip Uola, ant kurios pastatyta Bažnyčia, visi katalikai turi prisiminti.

x R. Veitas iš Milton, Mass., atsiuntė 20 dol. „Draugo“ stiprinimui ir kartu pratęsė prenumeratą 1988 metams. R. Veita skelbiame garbės prenumeratorium, o už remimą lietuviško žodžio labai dėkojame.

x Pijus Domeika, Webster, N.Y., suprasdamas lietuviško žodžio bei spaudos sunkumus, atsiuntė 25 dol. auką ir pratęsė prenumeratą 1988 metams. P. Domeiką skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x Algirdas Saulis, Clarendon Hills, Ill., pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė 20 dol. auką. Al. Saulį skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x Marija Markevičienė iš So. Omaha, Nebraska, mūsų nuširdi remėja, su prenumeratorais mokėsi atsiuntė 25 dol. dienraščio paramai. Marija Markevičienę skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Dar yra likę keleta vietų autobuse važiuojančiam į Tautinių šokių šventę; taip pat keleta nakvynių. Neprašykite progos! Skambinti 471-0811. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 404-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvinkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų — Putname — vadovybė šį pavasarį buvo išrinkta nauja. Naujoji provincijolė yra ses. M. Bernadeta, jos pavaduotoja ir pirmoji patarėja ses. M. Ignė, kitos patarėjos ir vadovybės narės yra ses. M. Augusta, ses. Eugenija (Ancilla) ir ses. Teresė (Bernarda). Nauja vadovybė pareigas jau yra perėmusi.

x Loretos Laimos Buchaitės ir Stephen Gambrell McCordell moterystės sakramento apeigos bus liepos 3 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Our Saviour bažnyčioje, 530 West Fullerton Parkway, Chicago, Illinois. Vaisės bus The Three Arts Club of Chicago, 1300 North Dearborn Parkway. Loreta yra Birutės ir Petro Buchų, gyv. Oak Lawn, Illinois, dukta.

x Pilypas Narutis ir Vytautas Jokūbaitis atstovavo Lietuvių Kultūros kongrese Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo komitetui Toronte birželio pabaigoje, tai pat ir PLB seime.

x Dr. A. Šaulys, Shoreham, N.Y., atsiuntė 25 dol. dienraščio stiprinimui ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. Dr. A. Šaulį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Pranas Mažrimas iš Chicago, Ill., mūsų remėjas, atsiuntė 20 dol. ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. P. Mažrimui, mūsų garbės prenumeratoriui, už 20 dol. auką tariame nuoširdų aciu.

x Aniceta Stropienė, Chicago, Ill., daugelį metų yra mūsų garbės prenumeratorė ir remėja. Pratęsdama prenumeratą, vėl pridėjo 20 dol. auką. Nuširdus aciu.

x Mary Juzenas, Oak Lawn, Ill., pratęsdama prenumeratą, atsiuntė 25 dol. „Draugo“ palaikymui. Mary Juzeną įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką tariame nuoširdų aciu.

x Ignas Lapšys, Austrija, kiekvienais metais pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą prideda ir auką. Su 1988 metų prenumeratorais mokėsi atsiuntė 25 dol. dienraščio paramai. Marija Markevičienę skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Dr. Kastytis Jucas, dermatologas veda radijo programą 1490 AM bangomis kiekvieną šeštadienį 7 val. ryto. Šį šeštadienį, liepos 30 d. šioje programoje kalbės Mr. Alden Cohen tema „Nelaimingi atsitikimai namuose“.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Dėmesio norintiems aplankyti pageidaujamas vietas Lietuvoje! Rugšėjo 6 d. lydesiu grupė — 15 d. Lietuvoje. Yra likę tik keletas vietų. Smulkesnė informacija American Travel Service Bureau, 312-238-9787. Iki liepos 8 d. būsiu Lietuvoje. Grįžęs vel siūsiu kargo, parūpinsiu video, stereo aparatūrą. Giminėms iškviesti patarėjas vyks ir toliau. Tarpininkausiu nebrangiai automobilį ir kt. prekių pirkime Lietuvoje. Rašykite, pranešdami savo telefoną. Grįžęs tuoj pat jums paskambinsiu. Rimas Pukstys, 9040 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 312-430-4145. (sk)

x Į Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitę, kuri bus rugpjūčio 7-14 d. Dainavoje, dalyviams iš Chicago nuvežti ir parvežti organizuojamas autobusas. Registruotis pas vadovą tel. 585-2629.

x Vincas Urbonas, Chicago, Ill., „Draugo artimas bendradarbis, nuoširdus jo remėjas, per tuos didelius karščius buvo su negalavusi jo širdis ir nuvežtas į Šv. Kryžiaus ligoninę. Doktorų priežiūroje sustiprėjo ir po savaitės laiko grįžo namo. V. Urbonas jau yra atšventęs 85 metų amžiaus sukaktį, visą laiką yra aktyvus lietuviškame gyvenime ir veikloje. Linkime greitai pasveikti.

x „LKDS Biuletenis“, birželio mėnesio numeris, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje pradžioje dėstoma bendras nusistatymas prieš „apvaliojo stalo“ konferenciją Vilniuje ir apie Amerikos su Sovietų miestais suboliavimą ir Bendruomenės atsakingų pareigūnų pritarimą. Taip pat dėstoma krikščionių demokratų credo ir duodama šiek tiek informacijos apie lietuvių krikščionių demokratų veiklą.

x Danguolė Špakevičiūtė, Boston, Mass., parėmė dienraštį 25 dol. auka ir pratęsė prenumeratą 1988 metams. D. Špakevičiūtę skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Stasys Vitkus, Union Pier, Mich., parėmė dienraštį 20 dol. auka ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. St. Vitkų skelbiame garbės prenumeratorium, o už remimą savos spaudos tariame nuoširdų aciu.

x Andrius Naujokas, Norridge, Ill., su prenumeratorais pratęsimu mokėsi atsiuntė ir 20 dol. auką. A. Naujoką įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x Kun. Vyt. Pikturna, Shirley, N.Y., Stepas Smalinskas, Livonia, Mich., Marija Polteraitis, St. Petersburg Beach, Fla., Mečys Šilkaitis, Hickory Hills, Ill., Juozas Girėnas, Islington, Ont., Kanada, Vytautas Gudaitis, Toronto, Kanada, Jonas Asminas, Delray Beach, Fla., įvairiomis progomis vieni praleidę žiemą Floridoje, kiti Kalifornijoje ar kur kitur grįžo į namus ir pakeisdami adresą, kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Nuširdus aciu.

x Metų ketvirčiui suėjus ir JAV Nepriklausomybės šventės proga, Čikagos Kasos įstaigos veiks pakeista tvarka: ketvirtadienį, birželio 30 d. Kasa uždaryta; penktadienį, liepos 1 d. bus atliekamos tik smulkios (teller) operacijos. Šeštadienį ir pirmadienį, liepos 2 ir 4 d. visos Čikagos Kasos įstaigos uždarytos. Antradienį, liepos 5 d. visos įstaigos veiks normalia tvarka. Pageidaujama, kad Kasos nariai atliktų savo finansinius reikalus prieš ketvirtio užbaigimo laikotarpį. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stanukas, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Kelionė per Didžiąją Britaniją! Organizuojama lietuvių grupė į Didžiąją Britaniją — 3 kraštai. Iš Čikagos išvykame rugšėjo mėn. 20 d., grįžtame spalio mėn. 3 d. Keliaudidžiosios Britanijos miestus ir kaimus. Registracija ir informacija pas Vidą Jonušienę, Amber Travel Service, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Illinois 60463. Tel. 312-448-7420. (sk)

Redaguoja J. Placius. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Lietuvos kančių simbolis

UPĖS IR MIESTAI

Sostinė Vilnius — Mūsų Sventovė! Nemunas — tėvas upių visų. Tulpėm pražydo Žemė gimtoji. Mūsų marių krašto lig Zarasų.

Mituva, Muša! Venta, Šešupė! Jūra, Dubysa, plauki laisva! Aukso tekekit Teviškės upės! Saule spindėki, mūsų Lietuvai! Viktoras Šimaitis

LIETUVOS PARTIZANAI

Kas yra partizanas? Tai taikos šalininkas. Jis nekenčia vergijos, dažniausiai kovoja su priešu slapta. Visada pasiryžęs už Tėvynės laisvę paaukoti net savąją gyvybę.

Pirmoji rusų okupacija Lietuvoje tęsėsi nuo 1940 metų birželio 15 d. iki 1941 metų birželio 27 dienos. Tuo metu ir pradėjo partizanai organizuotis. Buvo sudaromos grupelės. Jos buvo nedidelės: nuo trijų iki šešių asmenų.

Partizanų veiksmams pasireiškė artėjant antrajai rusų okupacijai, t.y. 1944 metų vasarą ir 1945 metų pavasarį. Lietuva tuo metu turėjo arti 30,000 tokių už laisvę kovotojų ir dar tūkstantčius kitų, pasiryžusių jiems padėti. Partizanai buvo abiejų lyčių asmenys. Būta įvairių profesijų (net kunigų) įvairaus amžiaus, tačiau daugumoje buvo jaunimas. Ginklus turėjo

TAUTOS DAINIUI MAIRONIUI

Tokių pavadinimų 1987/88 mokslo metais K. Donelaičio aukštesnioji liuanistinė mokykla išleido moksleivių metraštį. Viršelį iliustruotas Maironio portretu, paimtu iš dailininko Prano Lapės grafikos darbu. Leidinį spaudai paruošė ir redagavo Regina Kučienė. Nuotraukos Jono Tamulaičio, Rūtos Musonytės ir Viktoro Kučo. Piešiniai Elenos Tuskenytės. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuvė. Leidinys didelio formato — 120 puslapių. Daug nuotraukų iš mokyklos gyvenimo, rašinėlių, poezijos ir iliustracijų. Metraštis — lietuvių kultūrinio gyvenimo veidrodys ir atieties istorikams medžiaga. Metraštį užpildžiuišems — malonus praeities dienų prisiminimas.

Redaktorius

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

K. BINKIO „GĖLĖS IŠ ŠIENO“

Mergina prisirinko gėlių. Kai jos berniškis atjos, ji jam parodys. Jeigu jis buvo pavydus, tai jina žinos, kad jis ją myli, o jei nebus pavydus, tai jis jos nemylė.

Karigaila Petrusis

Eilėraštis sukurtas apie merginą, kuri nuskina gėlių ir parodo savo berniukui. Ji norėjo žinoti, ar berniukas pavydus. Jei taip, tai jis ją myli, o jei ne, tai jos nemylė.

Vytautas Viskantas

Mergaitė paskins gėlių, berniukui. Kai jis ateis, turbūt paklaus jos, kam tos gėlės. Ji pasakys, kad ne jam ir pažiūrės į jo veidą. Jeigu jis nusimins, tai ji žinos, kad ją myli ir jam pasakys, kad tos gėlės yra tikrai jam skirtos. O jeigu jis nusi juoks, tai ji žinos, kad jis jos nemylė ir ji niekam nepasakys, kam tos gėlės buvo nuskintos.

Nida Černiauskaitė, Visi Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-los mokiniai. („Žiburio spinduliai“)

Šv. Kazimierai Melskis už Lietuvą!

Piešė Renata Kvantaitė Marquette Parko lit. m-los 7 sk. mokinė.

GERAS DRAUGAS

Labai svarbu yra turėti daug draugų. Be draugų būtų labai neįdomu mokykloje, stovyklose, namuose... Geras draugas sako tau tiesą ir yra tau geras. Jeigu yra geras draugas, tai jis nori tau pagelbėti, kai esi liūdnas. Geram draugui galima viską pasakyti, kas tau svarbu ir įdomu. Draugas yra gal svarbiausias dalykas mano širdžiai.

Rita Sakutė, Ottawos Dr. V. Kudirkos liuanistinė mokykla. Kanada („Trupinėliai“)

Kristina Baršauskaitė, Toronto Maironio lit. m-los mokinė. Kanada. (Maironio mokyklos metraštis)

Smagu pasirodyti scenoje

KODĖL AŠ ESU KATALIKĖ

Vytautas didysis buvo lietuvis. Jis ejo į bažnyčią, nes jis norėjo būti pakrikštytas. Kiti lietuviai ejo į bažnyčią ir buvo pakrikštyti. Daug lietuvių yra katalikų. Aš daug meldžiuosi Dievui. Aš norėčiau, kad visi žmonės pasaulyje būtų katalikai. Visi žmonės turėtų eiti į bažnyčią ir į dangų. Būti katalike man reiškia, kad aš turiu melstis, mylėti Dievą ir savo visą šeimą mylėti. Aš labai myliu Dievą. Kai aš numirsiu, aš noriu eiti į dangų. Dievas yra man svarbiausias dalykas.

Audra Dudaite

Aš esu katalikas todėl, kad mano tėvai yra katalikai. Aš esu katalikas todėl, kad noriu tokiu būti. Man patinka būti kataliku todėl, kad aš galiu eiti į Šv. Kazimiero bažnyčią. Dar ir todėl, kad aš galiu melstis į Dievą ir Jėzų, kai man ko reikia.

Romas Kudirka Abu Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-los mokiniai. („Jaunystės garsai“)

GERIAU PARUOŠTI PAMOKAS

Vida, trylikos metų mergaitė, lankė Marquette Parko liuanistinę mokyklą. Ji labai gerai mokėsi ir visada paruošdavo pamokas laiku. Mokytojos neturėjo jokių problemų su ja. Vieną dieną Vida susirgo ir negalėjo ateiti į mokyklą. Ji labai pergyveno ir rūpinosi, kad neturi parsinešus savo knygų iš mokyklos, kad paruoštų pamokas. Nutarė ateiti anksti į mokyklą ir ten paruošti pamokas.

Kitą dieną Vida nuėjo į mokyklą vieną valandą anksčiau. Mokytoja labai apsidžiaugė, kad Vida taip anksti atėjo, nes jai reikėjo pagalbos ruošiant biuletenį. Vida negalėjo atsisakyti ir nuėjo dirbti.

Vida grįžus į klasę nustebo, kad dar turi dešimt minučių iki pamokų pradžios. Ji galvojo, ką pasakys mokytojai. Staiga priejo trys gražios ir malonios mergaitės. Pradėjo klausinėti, kodėl Vida susirūpinusi. Vida joms išaiškino savo problemą. Mergaitės pradėjo juoktis. Viena patarė Vidai nusirašyti pamokas iš draugės.

Visos pritarė, bet Vida išsigando. Ji niekada savo gyvenime taip nedarydavo. Ji labai norėjo būti tokia kaip šios mergaitės, norėjo būti jų draugė. Nutarė nusirašyti nuo Dales, vienos iš tų mergaičių.

Kai Vida pradėjo rašyti, staiga šalia jos atsirado mokytoja. Mokytoja pamatė, ką Vida darė. Mokytoja paprašė Vidą, kad nueitų į tuščią klasę. Tuojau atėjo ir mokytoja. Vida pradėjo jai aiškintis. Prisipažino neteisėtai pasielgusi ir atsiprašė. Sake, kad ji bijojusi mokytojos pykčio už neparuošimą pamokų. Ji priėmė mergaičių pasiūlymą. Vida pažadėjo mokytojai daugiau taip nedaryti. Ji labai galvojo, gal tos mergaitės labai gražios, visų mėgstamos, o aš ne. Aš turiu būti gudresnė už jas ir pati paruošti pamokas.

Alda Mikučauskaitė, Buvisi Marquette Parko lit. m-los mokinė. („Vyturėlis“)

Du kiškių vydamas, nė vieno nepagausi. Lietuvių patarlė